

Ka Meupiya ne Panugtulen Sumale ki Huwan

Igpewun-a

Ka migsulat te seini ne baseen iyan si Huwan ne sabeka te sapulu wey daruwa (12) ne hibateen ni Hisus. Sikandin ka hibateen ne miggeyinawaan amana ni Hisus, wey suled din si Santiyagu ne hibateen ded degma ni Hisus. Te ware pad neyimu ne me hibateen ensi Huwan ki Santiyagu, mangngengalap pad sikandan diye te lanew te Galiliya duma te amey ran ne si Sibidiyu. Te neyimu e sikandan ne me hibateen, layun sikandan egdumdumaa ni Hisus te me hipanawan din. Ka pegduma-ruma ni Huwan ki Hisus, sabeka ne pamalehet ne malehet iya ka nasulat te seini ne baseen.

Ka guhuren ni Huwan, diye migbunsud te pegpanengneng din ke nekey ka Lalag te Manama, ne neyimu e ne etew wey mig-ugpe e kayi te ampew te tane duma kanta. Nataman, nahuhud din e man-e ka meytenged ki Huwan ne Talagbewutismu ne miggun-a miggendini ki Hisus eyew te peg-andam te keet-etawan te pegginguma ni Hisus.

Diye te kapitulu daruwa (2) peendiye te kapitulu sapulu wey daruwa (12) ka nalein-lein ne me kein-inuwan ne innimu ni Hisus ne migpeila ne sikandin iya ka Kristu ne insaad te Manama ne egluwas te me Hudiyu, wey te langun ne kene ne me Hudiyu ne egpalintutuu wey egsalig kandin. Egkatahaan ta kayi ne due me etew ne migpalintutuu wey migsalig kandin wey neyimu ne me hibateen din, wey due degma miggubabe kandin.

Diye te kapitulu sapulu wey tatelu (13) peendiye te kapitulu sapulu wey pitu (17), nasulat ka amana ne meupiya ne pegpaalukuyey enni Hisus te me hibateen din te ware pad dakepa sikandin. Impanpanayan din sikandan lalahi wey baggeta su natahaan din e ne mahaan e ka timpu ne iglansang e sikandin te krus.

Diye te katammanan ne me kapitulu, nahuhud ka pegdakep ki Hisus wey ka peggukum kandin, ka peglansang kandin diye te krus, ka pegkeuyag din, wey ka pegpakita rin te me hibateen din.

Impaay-ayaran degma ni Huwan te egpanengneng ne egkarawat ta ka dasag ne umul ne ware egtamanan pinaahi te pegpalintutuu wey pegsalig ta ki Hisu Kristu. Sikandin de ka dalan, ka kamalehetan, wey ka umul.

Ka nasulat te seini ne baseen

Igpewun-a 1:1-18

Si Huwan ne Talagbewutismu wey ka an-anayan ne me hibateen ni Hisus
1:19-51

Ka immangimu ni Hisus ne nakita te keet-etawan 2:1-12:50

Ka katammanan ne simana diye te Hirusalim wey diye te marani te
Hirusalim 13:1-19:42

Ka pegkeuyag wey ka pegpakita te Magbebaye 20:1-31

Ka pegpakita ni Hisus te me hibateen din diye te Galiliya 21:1-25

Ka Lalag ne egbehey te umul

1 ¹Te ware pad neyimu ne minsan nekey, duen e ka egngaranan te Lalag. Ka Lalag duma te Manama, wey iyan iya ka Manama. ²Puun te an-anayan, ka Lalag dume e te Manama. ³Neyimu ka langun pinaahi te Lalag, wey ware minsan sabeka ne neyimu ne kene ne pinaahi kandin. ⁴Ne ka Lalag, iyan egpuunan te umul ne iyan miglayag te suman-suman te me etew. ⁵Nakateng-ew te marusilem ka kalayag, wey ware seini nareeg te marusilem.

⁶^a Na, due etew ne insuhu te Manama ne egngaranan ki Huwan. ⁷Migpamalehet sikandin diye te me etew meytenged te kalayag, su eyew egpakapalintutuu ka langun pinaahi te pegpamalehet din. ⁸Ne kene ne si Huwan ka kalayag, piru miggendini sikandin eyew egpamalehet meytenged kayi. ⁹Ne seini se malehet ne kalayag, iyan ka miggendini te kalibutan ne egteng-ew te langun ne etew.

¹⁰Ne miggendini sikandin te kalibutan, ne minsan neyimu ka kalibutan pinaahi kandin, piru ware mig-ila kandin ka nangugpe kayi. ¹¹Miggendini sikandin te kandin ne inged, piru ka kandin ne keet-etawan ware migdawat kandin. ¹²Piru minsan hentew-a ne migdawat wey migpalintutuu kandin, imbehayan din te katenged ne egkeyimu ne anak te Manama. ¹³Ware sikandan neyimu ne me anak te Manama pinaahi te pegpewulirey te alunggun wey te pegbuut naa te etew, ke kene, pinaahi te pegbuut te Manama.

¹⁴Ne ka Lalag, neyimu ne etew wey miglemung mig-ugpe kanta. Amana sikandin ne meupiya wey hiid-uwen, wey malehet ka inalag din. Nakita ney ka katelesan din, ka katelesan isip sabsabeka ne Anak te Manama ne Amey.

¹⁵Ne migpamalehet si Huwan meytenged kandin, wey migpanguleyi ka migkahi, “Sikandin ka ingkahi ku ne egpakasinundul keddi. Ne labew sikandin keddieu, su duen e sikandin te ware e pad miglesut.”

^a 1:6 Mat 3:1; Mar 1:4; Luk 3:1-2.

¹⁶Ne puun te dakel ne keupiya wey keyid-u rin, ware tamanan te pegpanalangin din kanta. ¹⁷Ka Balaud imbehey te Manama kanta pinaahi ki Muwisis, piru pinaahi ki Hisu Kristu ne migginguma ka keupiya wey keyid-u, wey ka kamalehetan. ¹⁸Ware minsan sabeka ne nakakita te Manama. Piru ka Anak te Manama ne layun duma te Amey rin, sikandin ka migpeila te Manama kanta.

Ka guhuren ni Huwan ne Talagbewutismu

(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Luk 3:1-18)

¹⁹Due me talagpanubad wey me Libita^b ne insuhu te me pangulu te Hudiyu te Hirusalim ne egpeendiyeen ki Huwan su egpeinseen. Ne migkahi sikandan ka mig-inse, “Hentew kaa?”

²⁰Ne ware miggeeles si Huwan su migpangguhud sikandin te malehet ne migkahi, “Kene ne sikeddi ka Kristu.”^c

²¹^dNe mig-inse e man-e sikandan kandin, “Hentew ke naan iya? Si Ilyas ka?”

Ne migtabak si Huwan, “Kena a ne si Ilyas.”

Ne mig-inse e man-e sikandan, “Kema ke sikeykew ka Prupita ne egtetaharan ney?”

Ne migtabak e man-e si Huwan, “Kene ne sikeddiey.”

²²Seeye naa, migkahi sikandan, “Na, panugtuli key ke hentew kaa, su eyew due igkatabak ney te migsuhu kanami. Nekey-a ka igkalalag nu meytenged te pegkeetew nu?”

²³^eNe migtabak si Huwan, “Sikeddiey ka egkahiyen ni prupita Isayas ne eggenendue:

‘Due egpanguleyi diye te mammara ne inged ne kene egkeugpaan ne egkahi,

Tul-ira niyu ka dalan te Magbebaye!’ ”

²⁴Ne iyan migsuhu te seeye ne me etew ka me Parisiyu. ²⁵Ne mig-insaan dan e man-e si Huwan, “Ne mania te egpamewutismu ka te kene ke bes ne Kristu wey ke si Ilyas naa, wey ke ka Prupita?”

²⁶Ne migtabak si Huwan, “Egpamewutismu e re te weyig, piru due duma niyu kayi kuntee ne ware niyu neileyi. ²⁷Egpakasinundul sikandin keddiey, piru kena a ne likes ne eggekad te hiket te sandal din.”

²⁸Neyitabu seini diye te Bitanya, diye te deyipag te weyig ne enggaranen te Hurdan ne egpamewutismuwan ni Huwan.

Ka migbayad te sale te me etew

²⁹Te seup ne aldew, nakita ni Huwan si Hisus ne eggendiye te kandin. Ne dutu, migkahi e si Huwan, “Pammineg kew, kayid e ka Nati ne

^b 1:19 Ka me Libita ka talagbulig te talagpanubad. ^c 1:20 Ka igpasabut te Kristu, Insaad ne Manluluwas. ^d 1:21: a Mal 4:5; b Diy 18:15, 18. ^e 1:23 Isa 40:3 (LXX).

Karniru te Manama ne eg-awe te me sale te me etew kayi te ampew te tane! ³⁰Sikandin ka egkahiyen ku ne egpakasinundul keddiey piru labew keddiey, su duen e sikandin te ware e pad ilesut. ³¹Minsan sikeddi dengan, ware a nekeila ke hentew-a sikandin. Piru miggendini a ka egpamewutismu pinaahi te weyig su eyew egkeila sikandin te me kabuhalan ni Israil.

³²“Egpamalehet a ne nakita ku ka Panisingan te Manama ne miglene diye te kandin iling te seleppati puun diye te langit, wey migpalunggehaat seini diye te kandin. ³³Dengan, ware e pad nekeila ke hentew-a sikandin, piru ka Manama ne migsuhu keddi te pegpamewutismu pinaahi te weyig, tapey e migkahi keddi, ‘Ka etew ne egkakita nu ne eglanaan te Panisingan wey egpalunggehaat seini diye te kandin, sikandin naa ka egpamewutismu pinaahi te Panisingan.’ ³⁴Ne nakita kud en iya sika kuntee, sikan naa ka egpamalehet a te sikandin iya ka Anak te Manama.”

Ka an-anayan ne me hibateen ni Hisus

³⁵Te seup ne aldew, diyad e man-e si Huwan duma te daruwa ne hibateen din. ³⁶Ne nakita ni Huwan si Hisus ka eglihad, wey migkahi sikandin, “Seinid e ka Nati ne Karniru te Manama!”

³⁷Ne seeye se daruwa ne hibateen din nakarineg te ingkahi rin wey migsinundul e sikandan ki Hisus. ³⁸Te peglilingey ni Hisus, nakita rin sikandan ka egsinundul kandin. Ne mig-insaan din e sikandan, “Nekey-a ka egpammitawen niyu?”

Ne migtabak sikandan, “Rabi, hendei kaa mig-ugpe?” (Ka kaluwasan te Rabi, Talagpanulu.)

³⁹Ne migkahi si Hisus, “Kema, duma kew keddi eyew egkiteen niyu.” Purisu migdume e sikandan wey nakita ran e ka in-ugpaan din, wey migpalunggehaat sikandan duma kandin su me alas kuwatu^f e seeye te maapun.

⁴⁰Si Andris ne suled ni Simun Pidru ka sabeka te seeye se daruwa ne nakarineg te ingkahi ni Huwan wey ka migsinundul ki Hisus. ⁴¹Migweil-weil si Andris, impammitew rin ka suled din ne si Simun Pidru wey ingkahiyen, “Nakita ney e ka Misiyas.” (Ka kaluwasan te Misiyas, Kristu.^g) ⁴²Ne induma rin e si Simun diye te ki Hisus.

Te pegginguma ran diye te ki Hisus, migmemetmetan sikandin ni Hisus wey migkahiyen, “Sikeykew si Simun ne anak ni Huwan. Piru puun kuntee, enggaranan kad e ki Sipas.” (Ka Sipas iling ded ka kaluwasan te Pidru ne iyan igpasabut se, “batu.”)

^f 1:39 Te Grigu: mahaan e ka igkasapulu ne uras. ^g 1:41 Ka igpasabut te Kristu, ka insaad ne Manluluwas.

Ka peg-umew ni Hisus engki Pilipi ki Natanail

⁴³Te seup ne aldew, nakasuman-suman si Hisus ne eggendiye te Galiliya. Ne nalambag din si Pilipi diye wey migkahiyen din, “Ikul ka keddief.” ⁴⁴(Si Pilipi, matig-Bitsayda. Ne diye degma te sikan siyudad nangugpe ensi Andris wey Pidru.) ⁴⁵Nataman, nakita ni Pilipi si Natanail wey migkahiyen din, “Nakita ney e ka etew ne nasulat diye te Balaud ni Muwisin wey nasulat ded degma te me prupita. Sikandin bes si Hisus ne matig-Nasarit ne anak ni Husi.”

⁴⁶Ne mig-insaan sikandin ni Natanail, “Duen bes ded meupiya ne etew ne matig-Nasarit?”

Ne migtabak si Pilipi, “Kema, egparumeey ki eyew egkakita nu.”

⁴⁷Te pegkakita ni Hisus te egparani e si Natanail diye te kandin, migkahi e sikandin, “Te, seinid e ka malehet ne kabuhalan ni Israil, wey kene mule sikandin egpanlimbung.”

⁴⁸Ne mig-inse si Natanail, “Immenu nu te eg-ila keddief?”

Ne migtabak si Hisus, “Te ware ke pad umawa ni Pilipi, nakita kud e sikeykew diye te lebut te kayu ne egngaranan te iggira.”

⁴⁹Ne migkahi si Natanail, “Talagpanulu, sikeykew bes iya ka Anak te Manama! Sikeykew bes iya ka Hari te Israil!”

⁵⁰Ne migtabak si Hisus, “Kema ke migpalintutuu ke re puun te ingkahi ku ne nakita ku sikeykew diye te lebut te kayu? Subla pad kangkuwa due ka egkakita nu.” ^{51^h} Ne migkahiyen ni Hisus sikandan langun, “Egnangenan ku sikaniyu te malehet: egkakita niyu ka langit ne egkalukatan wey ka me panalihan te Manama ne egpamaneug wey egpamaneuyik diye te Anak te Etew.”

Ka kasal diye te Kana

2 ¹Te peglihad e te daruwa ne aldew, due kasal diye te lungsud te Kana ne sakup te Galiliya. Ne migtambung ka iney ni Hisus, ²wey inninggat degma ensi Hisus duma te me hibateen din. ³Te naamin e ka eg-inumen ne binu, migkahiyen e si Hisus te iney rin, “Naaminan e sikandan te binu.”

⁴Ne migtabak si Hisus, “Ine, kena a banasali su ware pad miggunguma ka keddi ne timpu.”

⁵Nataman, migkahiyen e te iney ni Hisus ka me suluhuanen, “Himuwa niyu ka minsan nekey ne igsuhu din kaniyu.”

⁶Ne due tuluwun te me Hudiyu meytenged te peg-ayad-ayad pegpanlu-lu. Sikan naa ka due hen-em diye ne banga ne batu ne egkatahan ka tagse sabeka te daruwa ne pulu (20) peendiye te tatelu ne

^h 1:51 Hin 28:12.

pulu (30) ne gelun ne weyig. ⁷Ne migkahiyen ni Hisus ka me suluhuanen, “Hipenua niyu te weyig ka hen-em ne banga.” Ne miggipenu dan en iya seeye. ⁸Nataman, migkahiyen e man-e sikandan ni Hisus, “Na, sakug kew naan e due te weyig wey uyana niyu diye te migpangulu te seini ne sahakeen.” Ne intuman dan iya seeye. ⁹Ne miggeraman e degma te migpangulu te kasal ka weyig ne neyimu ne binu, piru ware sikandin nakanengneng ke hendei migpuun ka binu. (Piru nakanengneng e ka me suluhuanen ne migsakug te weyig.) Seeye naa, impeumew rin e ka egpangasawa ¹⁰wey migkahiyen, “Nabatasan te kasuluhan ne iyan iggun-a igsendad ka subla ne mananam ne binu ne igpeinum te me mahaliyug. Ne emun ke dakel e ka egkeinum dan, henduen pad ka kene amana ne meupiya ne binu. Piru sikeykew mule, kunteen nud e ipalihawang ka subla ne mananam ne binu!”

¹¹Sika ka an-anayan ne innimu ni Hisus ne kein-inuwan diye te Kana ne sakup te Galiliya. Impakita rin ka karesen din, wey migpalintutuu kandin wey migsalig ka me hibateen din.

¹²ⁱ Te pegkapenga rutu, migtupang e si Hisus peendiye te Kapiernaum duma te iney rin, me suled din, wey me hibateen din, wey migpalunggehaat sikandan diye te me pila ne aldew.

Ka peggendiye ni Hisus te timplu

(Mat 21:12-13; Mar 11:15-17; Luk 19:45-46)

¹³^j Te seeye ne timpu, mahaan e ka sahakeen te me Hudiyu ne engngaranan te Sahakeen te Peglihad te Panalihan te Manama,^k purisu miggendiye si Hisus te Hirusalim. ¹⁴Ne diye te timplu, nakita rin ka egmamelegye te me baka, me karniru, wey me seleppati. Nakita rin man-e diye ka egmanaliyu te seleppi ne naminnuu te me lamisa ran. ¹⁵Ne puun dutu, miggimu si Hisus te lubid ne igpanlampes din, wey impangalew rin ka me ayam ne me karniru wey me baka, wey impalihawang din diye te timplu. Ne insabulak din ka me seleppi te egmanaliyu te seleppi wey impamalintuad din ka me lamisa. ¹⁶Ne migkahiyen din ka egmamelegye te seleppati, “Awaa niyu sika kayi! Kene niyu himuwa ne palingkiyan ka baley te Amey ku.” ¹⁷^l Ne dutu, nasuman-suman e te me hibateen din ka nasulat diye te Kasulatan ne miggenendue, “Ka subla ne peggeyinawa ku te baley nu ka egpakapanulud keddi diye te kamatayen.”

¹⁸Ne puun te miggimu rin, mig-insaan sikandin te me pangulu te me Hudiyu te migkahi, “Nekey-a ne kein-inuwan ka igkapapitew nu kanami ne due katenged nu te peggimu te iling kayi?”

ⁱ 2:12 Mat 4:13. ^j 2:13 Iks 12:1-27. ^k 2:13 Pitawa niyu diye listaan te me lalag ne diye egkakita te peka te libru. ^l 2:17 Sal 69:9.

^{19m} Ne migtabak si Hisus, “Guhusa niyu seini se timplu, ne seled te tatelu ne aldew, igpes-ek ku red man-e.”

²⁰ Ne migkahi sikandan, “Miggingumaan te hep-at ne pulu wey hen-em (46) ne leg-un ka pegbebailey kayi, ne kuntee, igpes-ek nu re seled te tatelu ne aldew?”

²¹ Piru ka timplu ne egkahiyeen ni Hisus, sika se lawa rin. ²² Purisu te timpu ne in-uyag e sikandin, nasuman-suman te me hibateen din ka inlalag din. Ne migpalintutuu e sikandan te nasulat te Kasulatan wey te inlalag ni Hisus meytenged te lawa rin.

Nanengnengan ni Hisus ka suman-suman te me etew

²³ Ne diye te Hirusalim te timpu te Sahakeen te Peglihad te Panalihan te Manama, masalig ne me etew ka migpalintutuu wey migsalig ki Hisusⁿ puun te pegkakita ran te me kein-inuwan ne neyimu rin. ²⁴ Piru ware mule migsalig si Hisus kandan su nanengnengan din ka langun ne etew. ²⁵ Ne kenad ne keilangan ne egpanugtulan pad sikandin meytenged te me etew su nakanengneng e sikandin ke nekey ka diye te pusung dan.

Ka pegpahuhurey enni Hisus wey Nikudimu

3 ¹ Ne due sabeka ne etew ne egngaranan ki Nikudimu. Sabeka sikandin ne pangulu te me Hudiyu wey sakup te punduk te me Parisiyu. ² Sabeka ne marusilem, miggendiye sikandin te ki Hisus wey migkahi, “Talagpanulu, nakanengneng key ne talagpanulu ka ne impeendini te Manama, su ware egpekeyimu te me kein-inuwan iling te neyimu nu ke ware ka Manama diye te kandin.”

³ Ne migtabak si Hisus, “Egnangenan ku sikeykew te malehet: ware etew ne egkasakup te Peghari te Manama ke kene sikandin ig-abey iglesut.”

⁴ Ne mig-inse si Nikudimu, “Egmenuwen naan pad te igpalesut ka etew ke buyag e? Kenad egkaayun ne eglibed pad sikandin egseled diye te getek te iney rin eyew igpalesut e man-e.”

⁵ Ne migtabak si Hisus, “Egnangenan ku sikeykew te malehet: ware etew ne egpakaseled te Migharian te Manama ke kene sikandin ig-anak pinaahi te weyig wey te Panisingan te Manama. ⁶ Su ka ig-anak te etew, etew re degma, piru ka ig-anak te Panisingan te Manama, ispirituwanen degma. ⁷ Purisu, kene ka keinu-inu ne migkahian ku sikeykew te keilangan ne ig-abey ka iglesut. ⁸ Iling te kalamag ne minsan hendei egpabaye, egkarineg ta ka dahing kayi piru kene ta egkanengnengan ke hendei migpuun wey ke hendei egpabulus. Iling ded degma due ka langun ne ig-anak te Panisingan te Manama.”

^m 2:19 Mat 26:61; 27:40; Mar 14:58; 15:29. ⁿ 2:23 Te Grigu: Migpalintutuu wey ke migsalig te ngaran din.

⁹Ne mig-inse si Nikudimu, “Egmenuwen naa seini?”

¹⁰Ne migtabak si Hisus, “Ware ke bes nakanengneng kayi te mabantug ke ma perem ne talagpanulu kayi te Israil? ¹¹Egnangenan ku sikeykew te malehet: ke nekey ka nanengnengan ney wey nakita, sikan ded ka egpamalehetan ney. Piru ware kew migpalintutuu te guhuren ney. ¹²Ke ware kew migpalintutuu te igpangguhud ku kaniyu meytenged te kayi te kalibutan, wey kew naan pa iya egpalintutuu ke iyan ku igpangguhud ka meytenged te diye te langit. ¹³Ne ware pad etew ne nekeendiye te langit, angin e te seeye se migpamaneug puun te langit, ne iyan ka Anak te Etew.

¹⁴° “Ne iling te pegkayew ni Muwisis te putew ne uled te diye sikandan te mammara ne inged ne kene egkeugpaan, iling naan ded degma ka Anak te Etew ne keilangan ne egkayawen ¹⁵eyew ka langun ne egpalintutuu wey egسالig kandin, egpakaangen te umul ne ware egtamanan. ¹⁶Su miggeyinawaan amana te Manama ka me etew kayi te ampew te tane, sikan naa ka imbehey rin ka sabsabeka ne Anak din su eyew ka langun ne egpalintutuu wey egسالig kandin, kene egpatey, ke kene, egpakaangen te umul ne ware egtamanan. ¹⁷Su ware ipeendini te Manama ka Anak din kayi te ampew te tane eyew te peggukum te me etew, ke kene, te pegluwas kandan.

¹⁸“Purisu ka minsan hentew ne egpalintutuu wey egسالig kandin, kene eggukuman ne eglegparan, piru ka minsan hentew ne kene egpalintutuu kandin, tapey e newukuman su ware sikandin migpalintutuu te sabsabeka ne Anak te Manama. ¹⁹Iling kayi ka peggukum: ka kalayag, nekeendinid e te kalibutan piru ware geyinawei te me etew, ke kene, iyan dan miggeyinawaan ka marusilem su mareet ka eggimuwen dan. ²⁰Su ka langun ne eggimu te mareet, kene egkeupian te malayag wey kene degma ne egparani te malayag su egkaaldeh ne egkatahaan ka mareet ne eggimuwen dan. ²¹Piru seeye se etew ne mig-ikul te kamalehetan, egparani te malayag su eyew egkatahaan ne iyan egpuunan te meupiya ne neyimu rin ka Manama.”

Si Hisus wey si Huwan ne Talagbewutismu

²²Te pegkapenga dutu, miggendiyad e te prubinsya te Hudiya ensi Hisus duma te me hibateen din. Ne migpalunggehaat sikandan diye, wey migpamewutismu sikandin. ²³Ne si Huwan, migpamewutismu degma diye te Inun ne marani te Salim, su dakel ka weyig diye. Migpamewutismuwan din ka me etew ne nangendiye te kandin. ²⁴^p (Te seeye ne timpu, ware pad naprisu si Huwan.) ²⁵Ne dutu, migpakig-apul ka me hibateen ni Huwan te sabeka ne Hudiya meytenged te tuluuwen dan ne peglinis. ²⁶Nangendiye sikandan te ki Huwan ne migkahi,

° 3:14 Num 21:9. p 3:24 Mat 14:3; Mar 6:17; Luk 3:19-20.

“Talagpanulu, nasuman-suman nu pad seeye se etew ne duma nu dengan diye te deyipag te weyig ne Hurdan, ne impeila nu te me etew? Migpamewutismu man e degma sikandin kuntee wey nangendiyad e te kandin ka langun ne etew!”

²⁷Ne migtabak si Huwan, “Ware egkeyimu te etew, angin e ke igbehey seini kandin te Manama. ²⁸^q Sikaniyu mismu ka egpakapamalehet te migkahi ku ne kene ne sikeddiey ka Kristu, ke kene, impewun-e e re kandin ipeendini te Manama. ²⁹Iling te egkasalen: ka egpangasawa, iyan iya egpakakamuney te egpangasaween. Ka alukuy te egpangasawa ne egtetahad kandin, egkahale ke egkarineg din e ka laheng te egpangasawa. Ne egpekeiling e naa degma te alukuy te egpangasawa, ne amana a nahale kuntee. ³⁰Su keilangan ne egpakaparibabew sikandin, ne sikeddi, egpakapariralem.”

Sikandin ka migpuun diye te langit

³¹Sikandin se migpuun diye te langit iyan labew te langun. Ka migpuun kayi te ampew te tane, malebud de wey iyan de iya egkahuhud ka kayi re te ampew te tane. Piru, sikandin se migpuun diye te langit ka labew te langun. ³²Ne iyan din impamalehetan ka egkakita rin wey ka egkarineg din, piru ware egpalintutuu te igpangguhud din. ³³Piru seeye se egpalintutuu te iglalag din, migpamalehet ne malehet ka inlalag te Manama. ³⁴Su ka insuhu te Manama, egpangguhud te lalag te Manama su ware tamanan te Panisingan ne imbehey te Manama diye te kandin. ³⁵^r Amana geyinawei te Amey ka Anak din, ne ka langun imbehey rin diye te kandin. ³⁶Ne minsan hentew ne egpalintutuu wey egسالig te Anak din, egpakaangkene te umul ne ware egtamanan. Piru ka kene egpalintutuu wey egسالig te Anak din, kene egpakaangkene te umul ne ware egtamanan, ne nasi kene egkaawe ka langet te Manama kandin.

Ka pegpakiglalag ni Hisus te malitan ne matig-Samarya

4 ¹Ne nakarineg ka me Parisiyu te iyan e masalig ka neyimu ne hibateen wey nabewutismuwan ni Hisus du te ki Huwan. ²(Piru ka malehet, kene ne si Hisus iya ka migpamewutismu su ka me hibateen din de.) ³Te pegkanengneng ni Hisus te narineg seeye te me Parisiyu, mig-awe e sikandan diye te Hudiya wey miglibed e diye te Galiliya. ⁴Ne due inged ne egngaranan te Samarya ne egkaliharan dan te eggendiye te Galiliya.

⁵^s Pegginguma ran te Samarya, due lungsud diye ne egngaranan te Sikar ne marani te tane ne imbehey ni Hakub te anak din ne si Husi. ⁶Ne due belun dutu ne impakali dengan ni Hakub. Ne diye migpinnuu si

^q 3:28 Huw 1:20. ^r 3:35 Mat 11:27; Luk 10:22. ^s 4:5 Hin 33:19; Huswi 24:32.

Hisus te ilis te belun su nabeley sikandin ka miggipanew. Me meudtu en iya seeye.

⁷Ne dutu, nangendiye te lungsud ka me hibateen din ka egbebeli te egkakeen dan. Te iyug de te me hibateen din, due malitan ne matig-Samarya ne miglepew eyew egpanakeru. Ne migkahian sikandin ni Hisus, “Peinume e pa.” ⁸(Te seeye ne timpu, nangendiye te siyudad ka me hibateen din su egbebeli te egkakeen.)

⁹Ne migtabak ka malitan, “Mania te egbuyuan a nikeykew te weyig te Hudiyu ke ma, wey sikeddi, matig-Samarya a ne malitan?” (Nakakahi ka malitan te iling due su kenad iya eg-elit-elit ka me Hudiyu te me matig-Samarya.)

¹⁰Ne migtabak si Hisus, “Ke nanengnengan nu pa perem ke nekey ka igkabehey te Manama, wey ke hentew seini se migbuyu keykew te weyig, sikeykew en iya perem ka egbuyu keddi wey egbehayan ku sikeykew te weyig ne egpakabehey te umul.”

¹¹Ne migkahi ka malitan, “Ahalen, ware timbe nu, wey maralem degma seini se belun. Hendei ke naa eg-angey te weyig ne egpakabehey te umul? ¹²Impakali re te kaapuan ta ne si Hakub ka seini ne belun wey kayi re iya degma sikandin mig-inum duma te me anak din wey te me ayam din. Mania, labew ke bes te kaapuan ta ne si Hakub?”

¹³Ne migtabak si Hisus, “Minsan hentew ne eg-inum te seini ne weyig, egkammaraan ded man-e; ¹⁴piru ka egpekeinum te weyig ne igbehey ku kandin, kenad egkammaraan. Su ka weyig ne igbehey ku kandin, egpekeiling te sebseb diye te lawa rin ne kene egkeetian ne egpakabehey te umul ne ware egtamanan.”

¹⁵Ne migkahi ka malitan, “Ahalen, behayi a te sika ne weyig su eyew kena ad egkammaraan, wey eyew kena ad degma eggendini ka egsakeru.”

¹⁶Ne migkahian sikandin ni Hisus, “Hendiyei nu ka asawa nu wey dumaa nu kayi.”

¹⁷Ne migtabak ka malitan, “Ware asawa ku.”

Ne migtabak si Hisus, “Malehet ka ingkahi nu ne ware asawa nu. ¹⁸Su kalalimma kad nakaasawa wey ka iglukus nu kuntee, kene ne malehet ne asawa nu. Sikan naa ka malehet ka ingkahi nu.”

¹⁹Ne migkahi ka malitan, “Ahalen, pegsuman ku ne prupita ka. ²⁰Ka me kaapuan ney, kayi migsimba te Manama te seini ne bubungan. Piru sikaniyu se me Hudiyu, migkahi kew te diye de te Hirusalim eleg ne egsimba te Manama.”

²¹Ne migkahian sikandin ni Hisus, “Pamineg ka inayen. Egginguma ka timpu ne kene kew e kayi te bubungan wey ke diye naa te Hirusalim egsimba te Amey ne Manama. ²²Sikaniyu se matig-Samarya, ware kew

^t 4:9 Ist 4:1-5; Nih 4:1-2.

nekeila te egsimbeen niyu, piru sikanami se me Hudiyu, nekeila key mule te egsimbeen ney su kayi ma te me Hudiyu egpuun ka kaluwasan. ²³Piru egginguma ka timpu, ka seinid en iya kuntee, ne ka malehet ne egsimba, egsimba te Manama pinaahi te panisingan wey te kamalehetan. Ne iling iya due ka igkeupii te Manama ne egsimba kandin. ²⁴Ka Manama, panisingan sikandin. Purisu ka egsimba kandin, keilangan ne egsimba pinaahi te panisingan wey te kamalehetan.”

²⁵Ne migkahi ka malitan, “Nakanengneng a te eggendini ka Misiyas ne egngaranan te Kristu. Emun ke eggingume e sikandin, igpasabut din kanta ka langun.”

²⁶Ne migtabak si Hisus, “Sikeddi seini se migpakiglalag keykew, sikan en iya ka egkahiyan nu.”

²⁷Ne dutu, nakalibed e degma ka me hibateen ni Hisus. Ne neinu-inu sikandan te nakita ran sikandin ne migpakiglalag te malitan. Piru ware sabeka kandan ne egpekeinse te malitan ke nekey ka igkeupii rin, wey ware degma egpekeinse ki Hisus ke mania te migpakiglalag sikandin te malitan.

²⁸Seeye naa, mig-engkeran e te malitan ka banga din te miglibed diye te lungsud wey migkahiyan din ka me etew, ²⁹“Kema, mahaan kew, wey tengtengi niyu ka etew ne migpanugtul keddi te langun ne neyimu ku. Sikandin buwad ka Kristu?” ³⁰Ne nangawe ka me etew diye te lungsud wey nangendiye te ki Hisus.

³¹Taheed te egpalinggumaan pad ka me etew, imbanasalan si Hisus te me hibateen din ne migkahi, “Talagpanulu, keen ke pa.”

³²Piru migkahi si Hisus, “Due egkakeen ku ne ware niyu nanengnengi.”

³³Seeye naa, migmein-inseey ka me hibateen din ne migkahi, “Duen buwa migdulung kandin te egkakeen?”

³⁴Ne migkahiyan sikandan ni Hisus, “Ka egkakeen ku, iyan sika se pegtuman te igkeupii te migsuhu keddiey, wey te peg-impus te himu ne impeyimu keddi. ³⁵Due epad niyu ne eggenendue, ‘Eggingumaan pad te hep-at ne bulan human ka tinggaani.’ Piru egnangenan ku sikaniyu, tinggaani e kuntee. Pitawa niyu ka me pinamula diye te me kamet ne neyinuhan e wey eleg e ne eggaaniyen! ³⁶Ka eggaani, egbayaran sikandin, wey seeye se egkahaani, eglimuren wey egbehayan te umul ne ware egtamanan. Purisu, egkahale seeye se migpamula duma te seeye se miggaani. ³⁷Malehet iya ka eparen ne eggenendue, ‘Lein ne etew ka egpamula wey lein ne etew ka eggaani.’ ³⁸Impeyipaneew ku sikaniyu eyew eggaani te ware niyu ikalasey te pegpamula. Nalasey ka me duma piru meupiya kew su sikaniyu ka nasunged puun te kandan ne himu.”

³⁹Masalig ka matig-Samarya ne migpalintutuu ki Hisus puun te migpanugtulan sikandan te malitan te nanengnengan ni Hisus ka langun

ne neyimu rin. ⁴⁰Te pegginguma te me matig-Samarya diye te ki Hisus, inhangyu dan sikandin ke egkaayun ne eggirehe pad sikandin diye te kandan. Purisu, miggirehe pad iya si Hisus diye seled te daruwa ne aldew.

⁴¹Ne migmasalig pad man-e ka migpalintutuu kandin tenged te pegpanulu din. ⁴²Ne migkahian te me etew ka malitan, “Kuntée, migpalintutuu key e kandin, kene ne puun de te impangguhud nu kanami, ke kene, puun te sikanami en iya ka nakarineg kandin. Ne natahaan ney e ne sikandin bes iya ka Manluluwas te me etew kayi te ampew te tane.”

Ka pegbawi ni Hisus te anak te upisyal

⁴³Te nararuan e ensi Hisus diye, mig-awe e sikandan dutu wey miggendiya e te Galiliya. ⁴⁴“ (Ne si Hisus mismu ka migkahi ne kene egtahuren ka prupita diye te inged ne intulinan din.) ⁴⁵” Te pegginguma rin diye te Galiliya, meupiya ka pegsagsahipe kandin te me etew. Su nekeendiye ma sikandan te Hirusalim te timpu te Sahakeen te Peglihad te Panalihan te Manama wey nakakita degma sikandan langun te immangimu ni Hisus diye.

⁴⁶” Ne miglibed e man-e si Hisus diye te Kana ne sakup te Galiliya, ka inged ne miggimuwan din te binu puun te weyig. Ne dutu, due sabeka ne upisyal te gubirnu ne migdaluwan te anak din ne lukes diye te Kapirnaum. ⁴⁷Te pegkarineg din ne miglibed si Hisus diye te Galiliya puun te Hudiya, migdagdahew sikandin miggendiye te ki Hisus ne migpeyid-u-hid-u kandin ne eggendiye te Kapirnaum eyew egbawian ka anak din ne egkabigtawan e. ⁴⁸Migkahian sikandin ni Hisus, “Wey kew re egpalintutuu keddi ke egpakakita kew te me palinneu wey me kein-inuwan ne himu.”

⁴⁹Piru migtabak ka upisyal, “Ahalen, duma ke pa ubag keddi te kene pad egkabigtawan ka anak ku.”

⁵⁰Ne migtabak si Hisus kandin, “Uli kad e su egkeulian e ka anak nu.”

Migpalintutuu ka upisyal te inalag ni Hisus diye te kandin, ne sikan de ne mig-uli sikandin. ⁵¹Te egpatiralan pad sikandin, insinug-ung e sikandin te me suluhuanen din wey migpangguhuran, “Manekal e ka anak nu.”

⁵²Ne mig-inse sikandin ke nekey ne uras ne migkabaluan ka anak din. Ne migtabak ka me suluhuanen, “Inlibuwanan e sikandin gabii te me ala una^x te maapun.” ⁵³Ne nasuman-suman te upisyal ne seeye iyan urasa ka pegkahi ni Hisus te egkeulian e ka anak din. Purisu, migpalintutuu sikandan langun se taltalaanak ki Hisus.

^u 4:44 Mat 13:57; Mar 6:4; Luk 4:24. ^v 4:45 Huw 2:23. ^w 4:46 Huw 2:1-11. ^x 4:52 Te Grigu: Igkapitu ne uras.

⁵⁴Sika ka igkarangeb ne kein-inuwan ne innimu ni Hisus te pegginguma rin diye te Galiliya puun te Hudiya.

Ka pegbawi ni Hisus te etew ne diye te lanew

5 ¹Te pegkapenga dutu, miggendiyad e man-e si Hisus te Hirusalim eyew te pegtambung te sahakeen te me Hudiyu. ²Ne diye te Hirusalim, due gumawan ne bayaan te me karniru. Ne due lanew ne marani te seeye ne gumawan ne ingngaranan te me Hudiyu te Bitsata. Due lalimma ne helunganan ne nakaalingkus te lanew ³⁻⁴ne impangibatan te susuluhi ne egmanderalu, me butud, me pungku, wey kene egkengaweil se lawa ne me etew.^y ⁵Ne due sabeka ne etew diye ne tatelu ne pulu wey walu (38) e ne leg-un ka migderalu. ⁶Nakita ni Hisus ka etew ne miggibat diye wey nanengnengan din e degma ka kaluhey te pegderalu rin. See ye naa, mig-insaan din e ka etew, “Egkeupian ka ne egkeulian?”

⁷Ne migtabak ka egderalu, “Ahalen, egkeupian a perem piru ware etew ne egpaseneb keddi due te weyig ke egkalihew e sika te panalihan, su emun ke egpeenduen ad e te weyig, duen e egpekewun-a keddiey.”

⁸Ne migkahiyen sikandin ni Hisus, “Enew ka, wey uyana nu ka hibatanan nu wey hipanew kad.” ⁹Sahuhune ne neulian ka etew te dalu rin, wey insabilbil din e ka hibatanan din wey miggipanew e.

Neyitabu see ye te Aldew te Peggimeley. ^{10z}Purisu migkahiyen te me pangulu te me Hudiyu ka lukes ne neulian, “Mania te mig-uyan ka te hibatanan nu te Aldew kuntee te Peggimeley? Supak seini te Balaud ta.”

¹¹Ne migtabak ka etew, “Ka migbawi keddi ka migsuhu ne igpeuyan ka hibatanan ku wey egpeyipawan a.”

¹²See ye naa, mig-insaan dan ka etew ke hentew ka migsuhu kandin te peg-uyan te hibatanan din wey te egpeyipawan kandin.

¹³Piru ware neileyi te etew ke hentew ka migbawi kandin, su nakasewug-sewug man-e si Hisus te susuluhi ne me etew.

¹⁴Nataman, nakite e man-e ni Hisus diye te timplu ka etew ne imbawian din wey migkahiyen din, “Tengtengi nu naa te neulian kad en iya. Kene kad himu te sale su kema ke subla pad ne mareet ka egkeyitabu keykew.”

¹⁵Nataman, mig-awe e ka etew ne migpangguhud te me pangulu te me Hudiyu ne si Hisus bes ka migbawi kandin. ¹⁶Ne puun dutu, migbunsuran e

^y 5:3 Due me sinulat ne inlagkes ka birsikulu 4 piru ware seini diye te malehet ne migpuunan. Intimul naan de seini ne miggenendue: Egtetahad sikandan ke egkalihew ka weyig su due timpu ne egpamaneug ka panalihan te Manama eyew eglilihew. Ka egpekewun-a egpakaseneb te weyig ne miglihew te panalihan, egkeulian te minsan nekey ne dalu rin. ^z 5:10 Nih 13:19; Hir 17:21.

te me pangulu te me Hudiyu si Hisus te egbayad-bayad tenged su migpamawi sikandin te Aldew te Peggimeley. ¹⁷Ne migkahian sikandan ni Hisus, “Kene eg-engked ka Amey ku ne eggimu, sikan naa ka kena a degma eg-engked.”

¹⁸Puun te ingkahi ni Hisus, nanasnasian de iya nalelehet ka me pangulu te me Hudiyu ne eggimatey kandin, su kene ne iyan de egpuunan ka pegsupak din te Balaud meytenged te Aldew te Peggimeley, ke kene, migkahi pad man-e sikandin te ka Manama iyan iya ka Amey rin. Iyan kaluwasan due ne nekeiling sikandin te Manama.

Ka geem te Anak te Manama

¹⁹Purisu migkahi si Hisus diye te kandan, “Egnangenan ku sikaniyu te malehet: ware egkeyimu te Anak ke sikandin de. Eggimu re sikandin ke nekey ka nakita rin ne eggimuwen te Amey rin. Ke nekey ka eggimuwen te Amey, iling ded degma ka eggimuwen te Anak. ²⁰Miggeyinawaan amana te Amey ka Anak din wey impakita rin kandin ka langun ne eggimuwen din. Igpakita rin pad man-e diye te Anak din ka subla pad kayi ne me kein-inuwan, ne sika ka egpakapeinu-inu kaniyu. ²¹Eg-uyahen te Amey ka me minatey wey egbehayan te umul, ne egbehey red degma ka Anak te umul te seeye se igkeupii rin ne eg-uyahen. ²²Kene eggukum ka Amey te minsan hentew, su imbehey rin diye te Anak din ka katenged te peggukum, ²³su eyew egtahud ka langun te Anak iling te pegtahud dan te Amey. Purisu, ka kene egtahud te Anak, kene degma egtahud te Amey ne migsuhu kandin.

²⁴“Egnangenan ku sikaniyu te malehet: ka egpammineg te iglalag ku wey egpalintutuu te migsuhu keddiey, due umul ne ware egtamanan. Kenad sikandin eggukuman ne eglegparan tenged su nakabaye e sikandin puun te kamatayen peendiye te umul. ²⁵Egnangenan ku sikaniyu te malehet: egginguma ka timpu, ne ka seinid en iya kuntee, ne egdineg ka me minatey te laheng te Anak te Manama, ne seeye se egpakarineg, egkeuyag. ²⁶Ka Amey ka egpakabehey te umul, ne iling ded degma ka Anak din su imbehayan din te katenged te pegbehey te umul. ²⁷Migbehayan din man-e ka Anak te katenged te peggukum, tenged su Anak ma sikandin te Etew. ²⁸Kene kew keinu-inu kayi su egginguma ka timpu ne egpakarineg te laheng din ka langun ne me minatey diye te lebenganan, ²⁹^a wey egmanlihawang sikandan. Ka seeye se meupiya se neyimu, eg-uyahen wey egbehayan te umul ne ware egtamanan. Ka seeye se mareet se neyimu, eg-uyahen ded degma piru eggukuman ne eglegparan.”

Ka migpamalehet meytenged ki Hisus

³⁰Mig-abey pad man-e migkahi si Hisus, “Ware egkeyimu ku ke sikeddiey re. Su minsan eggukum a, piru iyan ku eg-ikulen ka iglalag te

^a 5:29 Dan 12:2.

Manama keddi. Purisu matareng ka peggukum ku su kene e ma eggimu te igkeupii ku, ke kene, seeye de se igkeupii te migsuhu keddiedy.

³¹ “Emun ke sikeddiey re ka egpamalehet meytenged te pegkeetew ku, kene seini egkapalintutuuwan. ³² Piru due duma ne migpamalehet meytenged keddiedy, wey nakanengneng a ne malehet ka ingkahi rin meytenged keddi. ³³^b Due insuhu niyu diye te ki Huwan eyew te peg-inse-inse kandin, wey migpangguhud sikandin te malehet meytenged keddi. ³⁴ Kena a egkeilangan te pegpamalehet te me etew meytenged keddiedy, piru miglalag ku re sika eyew egpalintutuu kew wey egkaluwas kew. ³⁵ Nekeiling si Huwan te impareketan ne sulu ne miglayag. Ne ingkahale niyu ka peglayag din minsan te malepet de ne timpu. ³⁶ Piru due egpamalehet meytenged keddiedy ne subla pad te pegpamalehet ni Huwan. Su ka immangimu ku ne igmeyimu iya te Amey ku keddiedy, iyan sika ka migpamalehet te impeendini a iya te Amey ku. ³⁷^c Ne ka Amey ne migpeendini keddiedy iyan iya migpamalehet meytenged keddi. Piru ware kew en iya nakakita te ulaula rin wey ke nakarineg naa te laheng din, ³⁸ wey warad iya nakapamula te pusung niyu ka lalag din, su ware kew migpalintutuu keddi te impeendini rin. ³⁹ In-ugsi-ugsi niyu ka Kasulatan su kahiyen niyu ne sika ka paahi ne egpakaangkew te umul ne ware egtamanan. Ne ka Kasulatan, migpamalehet iya meytenged keddiedy ⁴⁰ piru ware kew red iya man-e migparani keddiedy eyew egpakaangkew te umul ne ware egtamanan.

⁴¹ “Kena a egparayan-dayan te me etew. ⁴² Piru neilaan ku mule sikaniyu wey nanengnengan ku ne ware diye te pusung niyu ka geyinawa te Manama. ⁴³ Miggendini a ka mig-uyan te katenged te Amey ku, piru ware a nikaniyu dawata. Ne ke due lein ne eggendini te kandin de ne katenged, iyan niyu nasi egdawaten. ⁴⁴ Egmenuwen niyu te pegpalintutuu ke iyan niyu re igkeupii ne egmekegdayan kew, piru egbalaharen niyu ka pegdayan ne egpuun te sabsabeka ne Manama. ⁴⁵ Piru kene kew egsuman-suman ne sikeddi ka egsumbung kaniyu diye te Amey ku. Si Muwisis iya ne migpallatengan niyu ka egsumbung kaniyu. ⁴⁶ Ke malehet ne migpalintutuu kew ki Muwisis, egpalintutuu kew perem degma keddiedy su sikandin iya ka migsulat meytenged keddi. ⁴⁷ Piru tenged su kene kew egpalintutuu te insulat din, sikan naa ka kene kew degma egpalintutuu te iglalag ku kaniyu.”

Ka pegpakeen ni Hisus te 5,000 ne me etew
(*Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luk 9:10-17*)

6 ¹ Pegkapenga dutu, miglapas e man-e ensi Hisus diye te Lanew te Galiliya ne egngaranan degma te Lanew te Tibiryas. ² Amana ne

^b 5:33 Huw 1:19-27; 3:27-30. ^c 5:37 Mat 3:17; Mar 1:11; Luk 3:22.

masalig ne me etew ka migsinsinundul engki Hisus su nakakita sikandan te me kein-inuwan ne innimu rin te pegpamawi din te egmanderalu. ³Ne migpatakereg e ensi Hisus duma te me hibateen din diye te bubungan wey diye migpinpinnuu. ⁴Te seeye ne timpu, mahaan e man-e ka Sahakeen te Peglihad te Panalihan te Manama. ⁵Te pegtengteng ni Hisus, nakita rin ka susuluhi ne me etew ne egpeendiye te kandan. Ne migkahiyen din si Pilipi, “Hendei ki egpakabebeli te egkakeen ne igpakeen ta te seini ne me etew?” ⁶(Inlalag din sika eyew te peg-eleg-eleg ki Pilipi, kunaleg te tapey e sikandin nakanengneng ke nekey ka eggimuwen din.)

⁷Ne migtabak si Pilipi, “Minsan pad ke egbebeli ki te paan ne bali te daruwa ne gatus (200) ne dinaryu,^d wey egdereiseken te re te pegpamehey, kene de egkakeenan ka seini ne me etew.”

⁸Ne migkahiyen sikandin te sabeka te me hibateen din ne egngaranan ki Andris ne suled ni Simun Pidru, ⁹“Due lukes-lukes kayi ne due paan ne lalimma ne malisen wey daruwa ne ngalap te weyig. Piru nekegmenu naan de iya sika te iling kayi ne kasuluhan?”

¹⁰Ne migkahi si Hisus, “Ne papinnuuwa niyu ka me etew.” Purisu immapinnuu ran e ka me etew diye te me hilaunen, su dakel ka me hilaunen dutu. Lalimma ne libu (5,000) ka kasuluhan te me lukes de. ¹¹Nataman, ingkuwa ni Hisus ka me paan wey migpasalamat pad sikandin te Manama hendue ipamehey diye te me etew ne namminnuu. Ne iling ded ka ngalap, impanalad din ded degma diye te me etew, wey nangeen sikandan taman te igkeupii ran. ¹²Te nabulung-bulung e sikandan langun, migkahiyen e ni Hisus ka me hibateen din, “Limura niyu ka nasame su egkaraat.” ¹³Seeye naa, impanlimud dan e ka nasame puun te lalimma ne paan, wey nakapenu te sapulu wey daruwa (12) ne liyang ka nasame.

¹⁴Te pegkakita te me etew te kein-inuwan ne innimu ni Hisus, migkahi sikandan, “Seinid en iya ka Prupita ne nasulat diye te Kasulatan ne eggendini te ampew te tane!” ¹⁵Ne tapey e nakanengneng si Hisus ne egpehesen sikandin te me etew eyew eggimuwen dan ne Hari, seeye naa ka mig-awe sikandin diye wey miglibed migtakereg diye te bubungan ne migsabsabeka.

Ka peggipanew ni Hisus diye te kulit te weyig
(*Mat 14:22-33; Mar 6:45-52*)

¹⁶Ne hengkayi se egpangilumkilum e, nanupang e ka me hibateen din diye te lanew ¹⁷wey nanguntud te balangey ka eglapas diye te Kapirnaum. Ne nasagkup de due, ware pad nakasundul si Hisus kandan. ¹⁸Taheed

^d 6:7 Ka sabeka ne dinaryu, eleg ne igbayad te etew ne egtribahu te senge kaaldew.

te eglapas e sikandan, migpangalamag te kekesehi wey migdakel e ka me bunlud. ¹⁹Te me lalimma e wey ke hen-em e ne kilumitru ka imbaye dan te pegpamegsey, nakita ran si Hisus ka miggipanew diye te weyig ne egpeendiye te unturanan dan, wey nenaaldek sikandan. ²⁰Piru migkahiyen sikandan ni Hisus, “Kene kew kaalde su sikeddiey seini.” ²¹Ne dutu, igkeupii ran ne eg-untud si Hisus te balangey, wey sahuhone ne nakatuhun sikandan diye te eggendiyaan dan.

Ka pegpammitew te me etew ki Hisus

²²Te seup ne aldew, ka me etew ne migpalunggehaat pad diye te deyipag te linew nakamaan-maan te nangawe e ka me hibateen ni Hisus ne nanguntud te sabsabeka ne balangey diye. Nanengnengan dan man-e ne ware migduma si Hisus te me hibateen din su sikandan de ka nangipanew. ²³Ne dutu, due me balangey puun te Tibiryas ne nanginguma diye te marani te nangeenan dan te paan te napasalamatan e seeye te Magbebaye. ²⁴Purisu te pegkanengneng dan ne ware bes e si Hisus diye wey ka me hibateen din, nanguntud e sikandan te me balangey wey nangendiyad te Kapirnaum ka egpammitew ki Hisus.

Ka keenen ne egpakabehey te umul

²⁵Pegginguma te me etew diye te deyipag te lanew, nakita ran si Hisus wey mig-insaan dan, “Talagpanulu, ken-u ke bes pad kayi?”

²⁶Ne migtabak si Hisus, “Egnangenan ku sikaniyu te malehet: kene ne iyan niyu igpammitew keddi su nakakita kew te me kein-inuwan ne neyimu ku, ke kene, puun de su impakeen ku sikaniyu te paan wey nenabulung kew. ²⁷Kene kew pakannekal ne eggimu para te keenen ne eglihad de, ke kene, te keenen ne egpakabehey te umul ne ware egtamanan. Ne ka Anak te Etew iyan egbehey kaniyu kayi su sikandin ka imbehayan te Amey ne Manama te katenged te pegbehey kayi.”

²⁸Puun due, mig-inse sikandan kandin, “Nekey naa ka eleg ne eggimuwen ney eyew egkatuman ney ka igpeyimu te Manama?”

²⁹Ne migtabak si Hisus, “Seini ka igkeupii te Manama ne eggimuwen niyu: palintutuu wey salig kew te insuhu din.”

³⁰Ne migtabak sikandan, “Nekey naa ne kein-inuwan ka igkapapitew nu kanami eyew egkapalintutuu key keykew? Nekey ka eggimuwen nu? ³¹^e Ka me kaap-apuan ney dengan, nangeen te mana te diye pad sikandan te mammara ne inged ne kene egkeugpaan. Su sumale te nasulat te Kasulatan, ‘Imbehayan din sikandan te keenen ne diye egpuun te langit.’ ”

³²Ne migkahi si Hisus, “Egnangenan ku sikaniyu te malehet: kene ne si Muwisis ka migbehey kaniyu te egkeenen ne egpuun diye te langit, su

^e 6:31 Iks 16:4, 15; Sal 78:24.

ka Amey ku. Ne sikandin ded man-e ka egbehey kaniyu te malehet ne keenen ne egpuun diye te langit. ³³Su ka keenen ne igbehey te Manama, iyan sika se egpamaneug puun te langit wey egbehey te umul te me etew kayi te ampew te tane.”

³⁴Ne migkahiyen dan si Hisus, “Ahale, behayi key ma layun te sika ne keenen.”

³⁵Ne migkahiyen ni Hisus sikandan, “Sikeddiey ka keenen ne egbehey te umul. Ka egparani keddi kenad iya eggutasan, wey ka egpalintutuu wey egsalig keddi, kenad egkammaraan. ³⁶Piru iling te nakahi kud e kaniyu ne minsan nakita ad nikaniyu, kene kew red iya man-e egpalintutuu. ³⁷Ka langun ne etew ne igbehey te Amey ku keddi, egparani keddiey. Ne ka egparani keddi, kene ku egdeldelen. ³⁸Su wara a migpamaneug puun te langit eyew te pegtuman te keddi ne igkeupii, ke kene, eyew te pegtuman te igkeupii te Amey ku ne migsuhu keddiey. ³⁹Ne seini ka igkeupii te migsuhu keddiey: egtantanuran ku ka imbehey rin keddi ne kene egkatarinan te minsan sabeka, piru eg-uyahen ku sikandan te katammanan ne aldew. ⁴⁰Su seini ka igkeupii te Amey ku: ka langun ne egpammitew wey egpalintutuu wey egsalig te Anak, egpakaangen te umul ne ware egtamanan wey eg-uyahen ku sikandan te katammanan ne aldew.”

⁴¹Seeye naa, migsalew-salew e ka me Hudiyu meytenged kandin tenged te ingkahi rin ne sikandin ka keenen ne diye egpuun te langit.

⁴²Migkahi sikandan, “Si Hisus ma sika ne anak ni Husi. Nakataha ki ke hentew-a ka amey wey ka iney rin, ne mania te egkahi sikandin te diye din egpuun te langit?”

⁴³Ne migtabak si Hisus, “Kene kew e pasalsalawey. ⁴⁴Ware egpakaparani keddi ke kene egpeparaniyen te Amey ne migsuhu keddi. Ne seeye se egparani keddi, eg-uyahen ku red te katammanan ne aldew.

⁴⁵^f Due insulat te me prupita ne eggenendue, ‘Egpanuluken sikandan langun te Manama.’ Purisu, ka langun ne egpamineg te Amey wey egdawat te iglalag din, egparani keddiey. ⁴⁶Ne ware seini migpasabut ne due etew ne nakakita te Amey, su ware iya nakakita kandin angin e keddi te diye migpuun te Manama. ⁴⁷Egnangenan ku sikaniyu te malehet: ka egpalintutuu wey egsalig keddi, due umul ne ware egtamanan.

⁴⁸Sikeddi ka keenen ne egbehey te umul. ⁴⁹Ka me kaap-apuan niyu, nangeen te mana te diye pad sikandan te mammara ne inged ne kene egkeugpaan, piru nammatey man ded sikandan. ⁵⁰Piru lein ka seini se keenen ne migpamaneug puun te langit. Minsan hentew ne egkeen kayi, kenad e egpatey. ⁵¹Sikeddiey ka manekal ne keenen ne migpamaneug puun te langit. Minsan hentew ne egkeen te seini ne keenen, egkeuyag

^f 6:45 Isa 54:13.

te ware egtamanan. Ne iyan keenen ka lawa ku ne igbehey ku eyew egpakaangken te umul ne ware egtamanan ka me etew kayi te ampew te tane.”

⁵²Ne dutu, nenekeg-apul ka me Hudiyu diye. Ne migkahi sikandan, “Egmenuwen te seini ne etew te pegbehey te lawa rin eyew igpakeen kanta?”

⁵³Ne migkahiyen sikandan ni Hisus, “Egnangenan ku sikaniyu te malehet: emun ke kene kew egkeen te lawa te Anak te Etew, wey kene eg-inum te kandin ne langesa, kene kew egpakaangken te umul. ⁵⁴Piru ka minsan hentew ne egkeen te keddi ne lawa, wey eg-inum te keddi ne langesa, due umul ne ware egtamanan, wey eg-uyahen ku te katammanan ne aldew. ⁵⁵Su ka lawa ku, iyan sika ka malehet ne keenen, ne ka langesa ku, iyan sika ka malehet ne inumen. ⁵⁶Ka minsan hentew ne egkeen te keddi ne lawa wey eg-inum te keddi ne langesa, eg-uugpe sikandin kayi te keddied wey eg-ugpa a degma diye te kandin. ⁵⁷Ka manekal ne Amey ka migsuhu keddi, wey neuyag a tenged kandin. Ne iling naan ded degma due, ka egkeen keddied, egkeuyag tenged keddi. ⁵⁸Ne iyan iya seini ka keenen ne egpuun diye te langit, kene ne iling seini te keenen ne mana ne ingkeen te me kaap-apuan niyu, su nammatey red sikandan. Su ka egkeen te seini ne keenen, egkeuyag te ware egtamanan.”

⁵⁹Inlalag seeye ni Hisus te pegpanulu din diye te simbaan te me Hudiyu diye te Kapirnaum.

Ka lalag ne egpakabehey te umul

⁶⁰Masalig ne me hibateen din ka nakarineg kayi wey nakakahi, “Malised seini se impanulu din. Hentew-a ka egpekeuyun kayi?”

⁶¹Ne minsan ware migpanugtul ki Hisus, piru nanengnengan din ne migsalew-salew ka me hibateen din meytenged te impanulu din. Sikan naa ka migkahiyen din sikandan, “Neenenduenan kew te ingkahi ku? ⁶²Emun ke iling due, wey naan pa iya ke egkiteen niyud ka Anak te Etew ne egbatunen igpalibed diye te impuunan din. ⁶³Ka egbehey te umul iyan ka Panisingan te Manama wey kene seini egkeyimu te etew. Ka inlalag ku kaniyu, diye egpuun te Panisingan te Manama wey egpakabehey te umul. ⁶⁴Piru due duma niyu kayi ne kene egpalintutuu keddi.” (Inkahi seini ni Hisus su tapey rin e nanengnengi ke hentew ka kene egpalintutuu wey ke hentew degma ka eg-akal kandin.) ⁶⁵Ne migpabulus sikandin migkahi, “Sika ka egpuunan ne migkahiyen ku sikaniyu te ware egpakaparani keddi, angin e te igpeparani keddi te Amey.”

⁶⁶Ne puun dutu, masalig ka me hibateen din ne mig-engked wey warad migduma kandin.

⁶⁷Ne migkahiyen ni Hisus ka sapulu wey daruwa (12) ne hibateen din, “Ne sikaniyu, eg-engkeran e naa degma nikaniyu?”

68^g Migtabak si Simun Pidru kandin, “Magbebaye, hentew naa ka egkeendiyaan ney? Sikeykew re ka due lalag ne egpakabehey te umul ne ware egtamanan. 69 Migpalintutuu key keykew wey nanengnengan ney ne sikeykew iya ka Matulus ne in-alam te Manama.”

70 Ne migkahiyen sikandan ni Hisus, “Sikeddiey iya ka mig-alam kaniyu te sapulu wey daruwa (12). Piru ahalen te me busew ka sabeka kaniyu.” 71 Si Hudan ne anak ni Simun Iskaryuti ka egkahiyen ni Hisus, su minsan sabeka sikandin te sapulu wey daruwa (12) ne hibateen, sikandin iya ka eg-akal ki Hisus.

Ka peggubabe te me suled ni Hisus kandin

7 1 Pegkapenga dutu, micleug-leug si Hisus diye te Galiliya. Kene sikandin egleug-leug diye te Hudiya, su egbentaanan sikandin te eggimatey te me Hudiya. 2^h Te seeye ne timpu, mahaan e ka sahakeen te me Hudiya ne enggaranen te Sahakeen te me Balungbalung, 3 wey migkahiyen si Hisus te me suled din, “Awe ka kayi wey hendiye ka te Hudiya su eyew egpakakita ka me hibateen nu te me kein-inuwan ne eggimuwen nu. 4 Su ware etew ne eggeles te eggimuwen din ke egkeupian sikandin ne egpabantug. Ne puun su eggimu ke ma te iling due, panengnenga nu nasi ka me etew kayi te ampew te tane meytenged keykew!” 5 (Nalalag sika te me suled ni Hisus su minsan sikandan, ware migpalintutuu wey migsalig kandin.)

6 Ne migkahiyen sikandan ni Hisus, “Kene pad eleg keddi kuntee ne eggendiye, piru egkaayun kew mule te minsan ken-u. 7 Kene egkaayun ne egdumutan kew te me etew kayi te ampew te tane, piru egdumutan a mule nikandan su impamalehetan ku ne mareet ka hinimuwan dan. 8 Hendiye kew e te sahakeen. Kene e pad eggendiye su kene pad ne eleg ka timpu ne eggimuwen ku ka eleg ne eggimuwen ku.” 9 Sika ka inalag din kandan wey migpalunggehaat pad sikandin diye te Galiliya.

Ka Sahakeen te me Balungbalung

10 Te nangipaneu e ka me suled ni Hisus peendiye te sahakeen, migsinundul e degma si Hisus piru ware migpeeyang-heyang. 11 Ne impammitew sikandin te me pangulu te me Hudiya diye te sahakeen wey nanginse sikandan ke hendeid e sikandin.

12 Te seeye ne kalibulungan, masalig ka egmana-naasey meytenged kandin. Ka duma migkahi, “Meupiya sikandin ne etew.” Piru ka duma migkahi degma, “Kene ne malehet sika, su eg-akalan din de ka me etew.” 13 Piru ware sabeka kandan ne egpakawangal-wangal meytenged kandin su egkaaldeh sikandan te me pangulu te me Hudiya.

14 Te mahaan e egpekegliware ka sahakeen, miggendiye si Hisus te timplu wey migpanulu. 15 Ne dutu, neinu-inu ka me pangulu te

^g 6:68-69 Mat 16:16; Mar 8:29; Luk 9:20. ^h 7:2 Lib 23:34; Diy 16:13.

me Hudiyu wey migkahi, “Immenu rin buwa te pegkateu te ware ma sikandin nekeiskuyla?”

¹⁶Seeye naa, intabak sikandan ni Hisus, “Ka pegpanulu ku, kene egpuun kayi te keddiedy, ke kene, diye egpuun te Manama ne migsuhu keddi. ¹⁷Minsan hentew ne egkeupian ne eggimu te igkeupii te Manama, egpakanengneng ke diye naa egpuun te Manama ka pegpanulu ku wey ke kayi re egpuun te keddiedy. ¹⁸Ka etew ne eglalag puun te kandin de ne suman-suman, egpabantug te pegkeetew rin. Piru ka etew ne iyan igpabantug ka migsuhu kandin, egkapalintutuuwan wey kene ne ubaten. ¹⁹Imbehayan kew ni Muwisis te Balaud te Manama, menu ma iya? Piru ware minsan sabeka kaniyu ne migtuman te Balaud, su emun ke migtuman kew pa perem, kena a nikaniyu eggimatayan.”

²⁰Ne migtabak ka me etew, “Migserepan kad te busew! Hentew ma ka egkeupian ne eggimatey keykew?”

²¹Ne migtabak si Hisus, “Duen de innimu ku te Aldew te Peggimeley wey neinu-inu kew e langun ²²ⁱ minsan nekeg-iling ki re iya. Su due impanulu ni Muwisis kaniyu ne pegtuli te me anak niyu (minsan kene ne diye egbunsud sika te ki Muwisis su diye te kaap-apuan din), ne innimu niyu sika minsan ke Aldew te Peggimeley. ²³^j Ke egtulien niyu ka sabeka ne bate te Aldew te Peggimeley eyew te pegtuman te Balaud ni Muwisis, ne mania te nabelu kew keddi te imbawian ku ka sabeka ne etew te Aldew te Peggimeley? ²⁴Kene niyu hukumi ka etew pinaahi te egkakita niyu ne hinimuwan din, ke kene, hukumi niyu sikandin pinaahi te eleg ne gantangan wey palabian.”

Ka peg-agseb ne Kristu si Hisus

²⁵Ne due me matig-Hirusalim ne migkahi, “Hendue te seini ma iya ne etew ka egbentaanan dan te eggimatey? ²⁶Na, pitawa niyud te egpanulu man e mule sikandin kayi te kasuluhan, wey ware igkaapul te me pangulu ta kandin! Kema buwa ke nakanengneng e sikandan te sikandin ka Kristu? ²⁷Piru nakanengneng ki ke hendei migpuun ka seini ne etew. Ne ka Kristu mule ke egginguma, ware egpakanengneng ke hendei sikandin egpuun.”

²⁸Seeye naa, migbalbalukan si Hisus te pegpanulu din diye te timplu ne migkahi, “Malehet naan iya ne nekeila kew keddi wey nakanengneng kew ke hendei a egpuun? Ka malehet, wara a mig-une-yune miggendini, ke kene, impeendini e re. Egkasalihan sikandin se migsuhu keddi, wey ware kew nekeila kandin. ²⁹Piru nekeila a mule kandin, su diye a migpuun te kandin wey sikandin ka migsuhu keddi.”

³⁰Ne puun due, egdakepen dan e perem sikandin, piru ware egpakaaku tenged su ware pad migginguma ka kandin ne timpu. ³¹Piru masalig ka

ⁱ 7:22: a Lib 12:3; b Hin 17:10. ^j 7:23 Huw 5:9.

me etew diye ne migpalintutuu wey migsalig kandin. Migkahi sikandan, “Emun ke egginguma ka Kristu, kene buwa sikandin egpekeyimu te kein-inuwan ne subla pad te neyimu te seini ne etew!”

Ka me sundalu ne insuhu eyew pegdakep ki Hisus

³² Nakarineg ka me Parisiyu te igmegna-naasey te me etew meytenged ki Hisus, purisu sikandan wey ka me pangulu te me talagpanubad, migsuhu te me talagbantey te timplu ne egparakepen ki Hisus. ³³ Ne migkahi si Hisus, “Kene naan de egkaluhey ka timpu ne egmekegduma ki, egkataman, eglibed ad man-e diye te migsuhu keddi. ³⁴ Egpammitawen a nikaniyu piru kena ad nikaniyu egkakita su ka eggendiyaan ku, kene niyu egkeendiyaan.”

³⁵ Ne migmein-inseey ka me pangulu te me Hudiyu ne miggenendue, “Hendei bes sikandin eggendiye mania te kene ta sikandin egkakita? Eggendiye buwa sikandin te me siyudad te me Grigu ne nangubpaan te me karumaan ta ne me Hudiyu eyew diyad e man-e egpanulu? ³⁶ Su migkahi sikandin, ‘Egpammitawen a nikaniyu piru kena ad nikaniyu egkakita,’ wey, ‘Kene kew egpekeendiye te eggendiyaan ku.’ Na, nekey buwa ka igpasabut din due?”

Ka sebseb ne egpakabehey te umul

³⁷^k Ne migginguma ka katammanan ne aldew te sahakeen ne iyan ka amana ne impurtanti ne aldew. Te seeye ne aldew, migsasindeg si Hisus ne migbalbalukan, “Hentew seeye se nammaraan, parani kew keddi wey inum kew. ³⁸^l Su sumale te nasulat diye te Kasulatan, ‘Ka minsan hentew ne egpalintutuu wey egسالig keddi, egtulayas te pusung din ka weyig ne egpakabehey te umul.’ ” ³⁹ Iyan igpasabut ni Hisus kayi ne seeye se egpalintutuu wey egسالig kandin, egpakarawat te Panisingan te Manama. Su ware pad ibehey ka Panisingan te Manama te seeye ne timpu, tenged su ware pad sikandin imbantug te Manama pinaahi te pegbatun kandin.

Ka pegkabaad te me etew

⁴⁰ Masalig ne me etew te seeye ne kalibulungan ka nakarineg te ingkahi rin wey nakakahi, “Malehet iya ne sikandin ka Prupita ne egtetaharan ta!”

⁴¹ Ne migkahi degma ka duma, “Sikandin iya ka Kristu!”

Piru due degma duma ne migkahi, “Kene ne diye te Galiliya egpuun ka Kristu! ⁴²^m Su nasulat diye te Kasulatan ne ka Kristu diye egpuun te kabuhalan ni Dabid, wey diye eglesut te Bitlihim ne ugpaan ni Dabid.”

⁴³ Seeye naa, nabaad ka me etew meytenged te suman-suman dan ki

^k 7:37 Lib 23:36. ^l 7:38 Isi 47:1; Sak 14:8. ^m 7:42 2Sam 7:12; Mik 5:2.

Hisus. ⁴⁴Egkeupian ka duma ne egdakepen dan e perem sikandin, piru ware egpakaaku ne egdakep kandin.

Ka peggubabe te me pangulu ki Hisus

⁴⁵Nataman, miglibed e ka me talagbantey te timplu diye te me pangulu te talagpanubad wey te me Parisiyu. Ne mig-insaan sikandan, “Mania te ware niyu uyana sikandin kayi?”

⁴⁶Ne migtabak ka me talagbantey, “Ware de due etew ne nekeiling kandin ke eglalag!”

⁴⁷Ne mig-insaan sikandan te me Parisiyu, “Ew, naakalan kew bes e degma nikandin? ⁴⁸Duen naan e natahaan niyu ne me pangulu te me Hudiye wey ke Parisiyu naa ne migpalintutuu e kandin? ⁴⁹Seeye se me etew ne nalibulung, ware nakataha te Balaud ni Muwisis, purisu indilus sikandan te Manama!”

⁵⁰ⁿ Ne due sabeka ne Parisiyu ne si Nikudimu, ne migpakigkite e dengan ki Hisus ne migkahi kandan, ⁵¹“Sumale te kanta ne Balaud, kene ki egpekewukum ne nakasale ka sabeka ne etew te kene te pad egkewusey wey egkanengnengan ka neyimu rin.”

⁵²Ne migtabak sikandan, “Egpekeiling ka degma te matig-Galiliya! Kema, ug-ugsiya nu ka Kasulatan wey egkanengnengan nu ne ware prupita ne egpuun te Galiliya.” ⁵³[Nataman, nanguli e sikandan langun.^o

Ka malitan ne nasapenan ne nalibuhan

8 ¹Ne si Hisus mule, miggendiy e sikandin te Bubungan te Ulibu. ²Te pegkapawe, migselem-selem e man-e si Hisus miggendiy e timplu. Ne miglingutan sikandin te masalig ne me etew wey migpinnuu sikandin ka migpanulu kandan. ³Ne ka me talagpanulu te Balaud te Manama wey ka me Parisiyu, mig-uyan te malitan ne nasapenan dan ne nalibuhan wey impasasindag dan diye te tangkaan te me etew. ⁴Ne migkahiyen dan si Hisus, “Talagpanulu, nasapenan ka seini ne malitan ne nalibuhan. ⁵^p Ne sumale te Balaud ni Muwisis, eleg sikandin ne egbatuwen taman te egpatey. Na, nekey ka igkalalag nu?” ⁶Inlalag dan seeye eyew te pegsahilut ki Hisus eyew igpakasumbung dan sikandin. Piru migweil-weil si Hisus, mig-usengul sikandin wey migsusulat te kemel rin diye te tane. ⁷Migpabulus sikandan ka eg-inse kandin, ne dutu, migsasindag si Hisus ka migkahi, “Ke hentew kayi te kaniyu ka ware nakasale, sikandin ka eggun-a egbatu kandin.” ⁸Ne mig-usengul e man-e si Hisus ka migsusulat diye te tane. ⁹Te pegkarineg dan te inlalag ni Hisus, masihpanew e

ⁿ 7:50 Huw 3:1-2. ^o 7:53 Ka duma ne me sinulat ware miglagkes te 7:53 peendiye te 8:11, sikan naa ka kene ne klaru ke iglagkes naa degma seini kayi. ^p 8:5 Lib 20:10; Diy 22:22-24.

sikandan, ne iyan miggun-a ka me buyag. Nataman, si Hisus naan de ka nasame wey ka malitan ne migsasindeg diye. ¹⁰Ne migsasindeg si Hisus wey migkahiyen din ka malitan, “Beyi, hendei naan e sikandan? Ware bes sabeka ne miggukum keykew?”

¹¹Ne migtabak ka malitan, “Ware, ahalen.”

Ne migkahiyen sikandin ni Hisus, “Kene ku degma eggukuman sikeykew. Hipanew kad wey kene kad himu te sale.”]

Si Hisus ka kalayag te kalibutan

¹²^q Ne migkahiyen e man-e ni Hisus ka me etew, “Sikeddiedy ka kalayag te kalibutan. Ka eg-ikul keddi, egpakaangen te kalayag te umul wey kenad egpekeyipanew diye te marusilem.”

¹³^r Ne migkahiyen sikandin te me Parisiyu, “Sikeykew red ka eg-une-une-une egpamalehet meytenged keykew, sikan naa ka kene ka egkapalintutuwan.”

¹⁴Ne migtabak si Hisus, “Minsan ke eg-une-une-une a egpamalehet meytenged keddiedy, malehet iya ka eglalachen ku, su nakanengneng a ke hendei a migpuun wey hendei a eggendiye. Piru ware kew nataha ke hendei a migpuun wey ke hendei a eggendiye. ¹⁵Ka peggukum niyu puun de te suman-suman niyu, piru sikeddiedy mule, wara a miggukum te minsan hentew. ¹⁶Piru ke eggukum e ma, eleg mule ka peggukum ku su kene ne sikeddi de ka eggukum, ke kene, daruwa ney te Amey ne migpeendini keddi. ¹⁷^s Nasulat diye te Balaud niyu ne emun ke egpekeg-iling ka guhuren te daruwa ne talagpamalehet, malehet naa ka guhuren dan. ¹⁸Mig-une-une-une a migpamalehet meytenged keddiedy, wey migpamalehet degma meytenged keddi ka Amey ne migsuhu keddi.”

¹⁹Ne mig-inse sikandan, “Hendei ka amey nu?”

Ne migtabak si Hisus, “Ware kew nekeila kanami te Amey ku. Emun perem ke nekeila kew keddi, nekeila kew perem degma te Amey ku.”

²⁰Inlalag ni Hisus sika langun te pegpanulu din diye te lenged te intahuan te tahanan te seleppi diye te timplu. Piru ware migdakep kandin puun su ware pad migginguma ka kandin ne timpu.

Kene kew egpekeendiye te eggendiyaan ku

²¹Nataman, migkahiyen e man-e sikandan ni Hisus, “Eggipanew a, wey egpammitawen a nikaniyu, piru egkammatey kew re due ne makasesale ded. Ne kene kew egpekeendiye te eggendiyaan ku.”

²²Purisu migkahi ka me pangulu te me Hudiyu, “Kene ki kun egpekeendiye te eggendiyaan din. Iyan buwa igpasabut due ne egluhe sikandin?”

^q 8:12 Mat 5:14; Huw 9:5. ^r 8:13 Huw 5:31. ^s 8:17 Diy 19:15.

²³Ne migtabak si Hisus, “Sikaniyu, kayi kew migpuun te tane, piru sikeddi, diya a migpuun te langit. Kayi kew ne mahinged te kalibutan, piru kena a mule ne mahinged kayi. ²⁴Ingkahiyen kud sikaniyu ne egkammatey kew re due ne makasesale ded. Su emun ke kene kew egpalintutuu ne sikeddi iya ka egnangen ku, egkammatey kew re due ne makasesale ded.”

²⁵Ne mig-insaan dan sikandin, “Hentew ke bes iya?”

Ne migtabak si Hisus, “Sikeddi iya seeye se impangguhud kud e kaniyu puun pad dengan. ²⁶Dakel ka igpakalalag ku wey ka igpekewukum ku kaniyu. Piru iyan ku re iglalag te me etew kayi te ampew te tane ka egkarineg ku ne egpuun diye te migpeendini keddi, su egkasalihan sikandin.”

²⁷Ware sikandan nakasabut te ka Amey bes e ne Manama ka egkahiyen din. ²⁸Seeye naa, migkahiyen sikandan ni Hisus, “Te timpu ne egkayawen^t niyud ka Anak te Etew, egkanengnengan niyud e ne sikeddi iya seeye se egnangen ku. Egkanengnengan niyud man-e ne wara a mig-une-une-une miggimu te egkasuman-suman ku, ke kene, iyan ku re inalag ka impanulu keddi te Amey ku. ²⁹Ne sikandin se migpeendini keddi, migduma keddiey. Wara a nikandin balahara ne migsabsabeka, su layun ku ma himuwa ka egpakapahale kandin.”

³⁰Masalig ka migpalintutuu ki Hisus te pegkarineg dan te inalag din.

Ka kamalehetan ka egbehey te kaligwangan

³¹Nataman, migkahiyen ni Hisus ka me Hudiyu ne migpalintutuu wey migsalig kandin, “Emun ke egpabulus kew eg-ikul te pegpanulu ku, malehet naa iya ne me hibateen ku sikaniyu. ³²Egkanengnengan niyu ka kamalehetan, ne ka kamalehetan ka egbehey kaniyu te kaligwangan.”

³³^u Ne migtabak sikandan, “Me kabuhalan key ni Abraham wey ware key re due neuripen te minsan hentew. Ne mania te migkahi ka te egbehayan key te kaligwangan?”

³⁴Ne migtabak si Hisus kandan, “Egnangen ku sikaniyu te malehet: minsan hentew ne eggimu te sale, uripen te sale. ³⁵Ne ka uripen, egkaayun ne eg-aween te pamilya, piru ka anak, kene mule egkaayun ne eg-aween. ³⁶Purisu emun ke egbehayan kew te Anak te kaligwangan, egpakaligwang kew iya! ³⁷Nakataha a te me kabuhalan kew iya ni Abraham, piru egbentaanan a nikaniyu te eggimatey su kene niyu egkarawat ka igpanulu ku kaniyu. ³⁸Iyan ku re igpangguhud ka impapitew keddi te Amey ku, piru sikaniyu, iyan niyu eggimuwen ka narineg niyu puun te amey niyu.”

^t 8:28 Ka igpasabut te egkayawen, ka iglansang e sikandin te krus. ^u 8:33 Mat 3:9; Luk 3:8.

³⁹Ne migtabak sikandan, “Si Abraham ka amey ney.”

Ne migtabak si Hisus, “Ke malehet ne kabuhalan kew ni Abraham, iling ded perem ka eggimuwen niyu te innimu rin. ⁴⁰Piru nasi mule ne egbentaanan a nikaniyu te eggimatey minsan migpangguhud e re te kamalehetan ne narineg ku puun te Manama. Ne warad iya nekeyimu si Abraham te iling kayi! ⁴¹Ka eggimuwen niyu, iling ded te eggimuwen te amey niyu.”

Ne migtabak sikandan, “Kene key ne me anak te dalan. Sabeka re ka Amey ney, ka Manama re iya.”

⁴²Ne migkahian sikandan ni Hisus, “Ke malehet ne ka Manama ka amey niyu, eggeyinawaan a perem nikaniyu, su diya a migligkat kandin te peggendini ku. Wara a mig-une-une re due miggendini, ke kene, impeendini e re nikandin. ⁴³Iyan puunan ne kene kew egpakasabut te iglalag ku, su egkeepes kew ne egpamineg te iglalag ku. ⁴⁴Iyan niyu amey ka ahale ne me busew, ne iyan niyu igkeupii te eggimu ka igkeupii rin. Mangimatey sikandin puun pad te bunsuranan, wey ware sikandin migpalapig te kamalehetan su ware kamalehetan diye te kandin. Emun ke eg-uubat sikandin, mig-ikul naan de sikandin te batasan din, tenged su ubaten sikandin wey sikandin ka puunan te langun ne ubat. ⁴⁵Ne iyan ku mule igpangguhud kaniyu ka kamalehetan, sikan naa ka kene kew egpalintutuu keddi. ⁴⁶Hentew ma kaniyu ka egpakapamalehet ne nakasala a? Ware iya! Ne mania te kene kew egpalintutuu keddi te kamalehetan ma ka igpangguhud ku? ⁴⁷Seeye se kandin te Manama, egpalintutuu te lalag te Manama. Piru sikaniyu, kene kew ne kandin te Manama, sikan naa ka kene kew egpalintutuu te lalag din.”

Si Hisus wey si Abraham

⁴⁸Ne migtabak ka me pangulu te me Hudiya diye te ki Hisus, “Malehet bes ka inalag ney ne matig-Samarya ka wey migserapan te busew.”

⁴⁹Ne migtabak si Hisus, “Wara a serepi te busew. Imbantug ku re ka Amey ku, piru impeyilawan a mule nikaniyu. ⁵⁰Wara a migparayan-dayan te keddi ne pegkeetew. Due ka Amey ne iyan egkeupian ne egkarayan a te me etew, wey sikandin ka eggukum ne malehet. ⁵¹Egnangenan ku sikaniyu te malehet: ka minsan hentew ne egtuman te iglalag ku, kenad iya egpatey.”

⁵²Ne migkahian sikandin te me pangulu te me Hudiya, “Kuntee, nanengnengan ney e ne malehet iya ne migserapan ka te busew! Migpatey e si Abraham wey ka me prupita, piru kuntee, egkahi ka te minsan hentew ne egtuman te iglalag nu, kenad iya egpatey. ⁵³Mania, labew ke bes pad ubag te apu ney ne si Abraham ne migpatey e? Nammatey e degma ka me prupita. Na, hentew ke naa iya ubag?”

⁵⁴Ne migtabak si Hisus, “Emun ke egparayan-dayan e re, ware karuan te pegparayan-dayan ku. Piru ka Amey ku ne egkahien niyu ne Manama

niyu, iyan egdayan keddi. ⁵⁵Ware kew nekeila kandin, piru nekeila a mule kandin. Su emun ke egkahi a te ware a nekeila kandin, egpekeiling ad e kaniyu te ubaten. Piru nekeila a iya kandin wey egtumanen ku ka lalag din. ⁵⁶Nahale-gale ka apu niyu ne si Abraham ne egkakita rin e ka aldew ne eggendini a. Ne nakita rin e iya seini wey nahale-gale sikandin.”

⁵⁷Ne migkahiyen sikandin te me pangulu te me Hudiyu, “Ware ke pad miglalimma ne pulu (50) ne leg-un. Ne immenu nu naa ubag te pegkakita ki Abraham?”

⁵⁸Ne migtabak si Hisus, “Egnangenan ku sikaniyu te malehet: duen ad e te ware pad miglesut si Abraham.”

⁵⁹Ne puun dutu, migpamurut e sikandan te me batu su egbatuwen dan e si Hisus, piru miggeles sikandin wey mig-awe e diye te timplu.

Ka pegbawi ni Hisus te butud

9 ¹Taheed te eggiphipanew si Hisus, due nakita rin ne etew ne nabutud puun te peglesut din. ²Ne mig-insaan sikandin te me hibateen din, “Talagpanulu, sale din naa wey ke sale te amey wey iney rin ka egpuunan ne nabutud sikandin puun te peglesut din?”

³Ne migtabak si Hisus, “Nabutud sikandin, kene ne puun te sale din wey ke sale naa te amey wey iney rin. Neyitabu ka iling kayi su eyew egkakita te me etew ka geem te Manama pinaahi kandin. ⁴Keilangan ne eggimuwen ta ka me himu te migsuhu keddi taheed te maaldew pad, su egginguma ka marusilem ne warad egpekeyimu. ⁵Ne taheed te kayi e pad te ampew te tane, sikeddiey ka egpakalayag te langun ne etew.”

⁶Te pegkapenga rin te eglalag, mig-ileb sikandin diye te tane wey inluyang din ka in-ileban din. Nataman, impulitan din ka mata te etew ⁷wey migkahiyen din, “Hendiye ka te lanew te Silui wey pandep-ug ka diye.” (Insuhu ka kaluwasan te Silui.) Purisu miggiphanew e ka etew wey migpandep-ug, ne egpakakite e sikandin te peglibed din.

⁸Ka me sumbaley rin wey ka me etew ne nakakita kandin te egpampamuyu pad, nekeinse sikandan ne eggenendue, “Hendue te seini ka etew ne egpinpinuu ne egpampamuyu?”

⁹Due duma ne migkahi, “Uya, sika iya.” Piru due duma ne migkahi, “Kene ne sika. Egpekegsahid de ka ulaula ran.”

Ne migkahi seeye se etew, “Sikeddi iya ne.”

¹⁰Ne mig-insaan dan sikandin, “Mania te egpakakita kad e?”

¹¹Ne migtabak sikandin, “Migluluyang te tane ka etew ne enggaranen ki Hisus, wey impulit din e te mata ku. Ne insuhu ad nikandin ne egpeendiyeen te lanew te Silui wey egpepandep-uhon. Purisu miggendiya a degma wey migpandep-ug, ne nataman, nakakita ad.”

ⁱ 9:5 Mat 5:14; Huw 8:12.

¹²Ne mig-inse e man-e sikandan, “Hendeid e sikandin?”
Ne migtabak ka etew, “Wara a nakataha.”

Ka peg-inse-inse te me Parisiyu te imbawian ne etew

¹³Nataman, mig-uyan dan e diye te me Parisiyu ka etew ne nabutud dengan. ¹⁴Aldew seeye te Peggimeley te inluayang ni Hisus ka tane wey imbawian din ka butud. ¹⁵Nataman, mig-insaan e man-e te me Parisiyu ka etew ke mania te nakakita rin e. Ne migkahi ka etew diye te kandan, “Impulitan din te inluayang ne tane ka mata ku, ne nataman, migpandep-ug a wey nakakita ad.”

¹⁶Ne migkahi ka duma ne me Parisiyu, “Kene ne diye te Manama egpuun ka seini ne etew su ware migtuman te Balaud te Aldew te Peggimeley.”

Piru due degma duma ne migkahi, “Egmenuwen ma te makasesale te peggimu te iling kayi ne kein-inuwan?” Seeye naa, nabaad sikandan.

¹⁷Purisu mig-abayan e man-e insei te me Parisiyu ka etew, “Nekey-a ka igkalalag nu meytenged kandin, su egkahiyen nu ne imbawian din ka mata nu?”

Ne migtabak ka etew, “Sabeka sikandin ne prupita.”

¹⁸Piru ware migpalintutuu ka me pangulu te Hudiyu ne butud sikandin dengan ne egpakakite e kuntee. Ne puun due, impeumew ran ka amey wey iney rin. ¹⁹Mig-insaan nikandan ka amey wey iney te etew, “Anak niyu iya seini se egkahiyen niyu ne nakapaney nabutud? Ne mania te egpakakite e sikandin kuntee?”

²⁰Ne migtabak ka amey wey iney te etew, “Malehet iya ne anak ney sikandin, wey malehet degma ne nakapaney sikandin nabutud. ²¹Piru ware key nakataha ke mania te nakakite e sikandin wey ke hentew ka migbawi kandin. Insei niyu sikandin su dakel e wey egkateu e ne egtabak.” ²²Seeye ka nakahi ran puun su naaldeh sikandan te me pangulu te me Hudiyu. Su neuyunan e nahud te me Hudiyu ne emun ke due eg-angken ne si Hisus iya ka Kristu, kenad e eg-ileen ne sakup pad te simbaan te me Hudiyu. ²³Sika ka egpuunan te nakakahi ka amey wey iney rin, “Insei niyu sikandin su dakel e!”

²⁴Nataman, impeumew ran e man-e ka etew ne nabutud dengan wey mig-insaan, “Pahunlibet ka te Manama ne egpangguhud ka te malehet, su nakanengneng key ne makasesale ka etew ne migbawi keykew.”

²⁵Ne migtabak ka etew, “Ware a nakataha ke makasesale naa sikandin wey ke kene. Iyan ku re natahaan ne butud a dengan, ne kuntee egpakakita ad.”

²⁶Ne mig-inse e man-e sikandan kandin, “Nekey ka innimu rin diye te keykew? Immenu rin e te egbawi ka mata nu?”

²⁷Migtabak sikandin, “Impangguhuran kud e sikaniyu piru ware kew migpalintutuu. Ne mania te egkeupian kew pad man-e ne egpammineg kayi? Egkeupian kew degma ne egkeyimu ne me hibateen din?”

²⁸Miglanglangitan dan sikandin wey migkahiyen, “Sikeykew re iya ka hibateen din! Piru sikanami, me hibateen key ni Muwisis.

²⁹Nakanengneng key te migpakiglalag ka Manama ki Muwisis, piru meyitenged te sika ne etew, minsan se egpuunan ne ware ney en iya nataheyi ke hendei!”

³⁰Ne migtabak ka etew, “Etuwey, amana seini! Imbawian din mule ka mata ku, ne migkahi kew te ware kew nakataha ke hendei sikandin migpuun! ³¹Nakataha ki ne kene egpammenehen te Manama ka me makasesale. Piru seeye se egtahud wey egtuman te pegbuut te Manama, egpammenehen din mule. ³²Puun te peggimu te kalibutan, ware de due egkabantug ne egpakabawi te mata te etew ne nakapaney nabutud. ³³Ke kene egpuun diye te Manama ka seini ne etew, ware egkeyimu rin.”

³⁴Ne migtabak sikandin, “Makasesale ka puun te peglesut nu, ne kuntee, iyan key re ubag egpanuluen nikeykew?” Ne puun dutu, impaawe e sikandin diye te simbaan te me Hudiyu.

Ka ispirituwanen ne pegkabutud

³⁵Nakarineg si Hisus te impaawe e seeye se etew diye te simbaan te me Hudiyu. Te nakita rin e ka etew, migkahiyen din e, “Egpalintutuu ka wey egسالig te Anak te Etew?”

³⁶Ne migtabak ka etew, “Magbebaye, nangen a ke hentew sikandin su eyew egpakapalintutuu wey egpakasalig a kandin!”

³⁷Ne migkahiyen sikandin ni Hisus, “Nakakita kad e kandin wey sikandin iya ka migpakiglalag keykew kuntee.”

³⁸Ne migkahi ka etew, “Egpalintutuu a Magbebaye.” Ne migpanimbuel sikandin ka migsimba ki Hisus.

³⁹Migkahi si Hisus, “Miggendini a te ampew te tane eyew te peggukum te me etew. Ne eyew seeye se me butud te kamalehetan egpakakita, wey seeye se egpakakita kayi, egkabutud.”

⁴⁰Due me Parisiyu diye te lenged din ne nakarineg te inalag din. Ne mig-insaan dan sikandin, “Me butud key bes degma seini?”

⁴¹Ne migtabak si Hisus, “Emun ke butud kew perem te kamalehetan, ware perem sale niyu. Piru puun su migkahi kew te egpakakita kew kayi, migpasabut naa sika te ware pad naawe ka sale niyu.”

Ka malehet ne talagtameng te karniru

10 ¹“Egnangenan ku sikaniyu te malehet: ka etew ne kene egbaye diye te gumawan te pegseled din diye te kulungan te karniru, wey ke egpamaneyik de sikandin diye te duma ne egbayaan, egpekeiling sikandin te takawen wey ke tulisan. ²Piru ka etew ne egbaye diye te gumawan, iyan sika ka talagtameng te me karniru. ³Eglukatan sikandin te talagbantey te gumawan, wey egkeilaan te me karniru ka laheng

din te egpangumew kandan. Egpangumawen din ka ngaran te tagse sabeka kandan wey igpanulud din diye te lihawangan. ⁴Ne emun ke igkapalihawang din e sikandan langun, eggun-a sikandin te me karniru, wey egsinundul sikandan kandin su neilaan dan ka laheng din. ⁵Kene egsinundul sikandan te lein ne etew su nasi egpamallahuy puun su ware nekeila te laheng din.”

⁶Impanguhuran sikandan ni Hisus te seini ne panunggilingan piru ware dan nakasabut ke nekey ka igpasabut din.

Si Hisus ka meupiya ne talagtameng

⁷Seeye naa, migkahi e man-e si Hisus, “Egnangenan ku sikaniyu te malehet: sikeddiey ka gumawan te me karniru. ⁸Ka langun ne miggun-a keddi te miggendini, me takawen wey me tulisan sikandan. Piru ware migpamineg kandan ka me karniru. ⁹Sikeddiey ka gumawan. Minsan hentew ne egseled ne egbaye keddiey, egkaluwas. Egpekeiling sikandin te karniru ne egseled wey eglihawang ne due egkakita ne panabtaban. ¹⁰Piru ka takawen, eggendini re eyew egpanakew, eggimatey, wey egdereet. Ne miggendini a mule eyew egbehey te umul ne warad egpammitawen pad.

¹¹“Sikeddiey ka meupiya ne talagtameng te karniru. Ka meupiya ne talagtameng, andam ne egpeyimatey para te me karniru. ¹²Kene sikandin egpekeiling te egbayaran de ne talagtameng te me karniru ne egpallahuy ke egpakakita te bubuluti ne singgalung ne egpeendiye te kandan. Eg-engkeran din ka me karniru wey egpamuere e te singgalung ka me karniru wey egmekegsuway-suway e sikandan. ¹³Egpallahuy sikandin su imbayaran man de wey ware de diye te kandin ke nekey ka egtamanan te me karniru. ¹⁴Sikeddiey ka meupiya ne talagtameng te karniru. Nekeila a te me karniru ku wey nekeila degma sikandan keddi ¹⁵^w iling te pegkeila te Amey ku keddi wey te pegkeila ku degma kandin. Andam a ne egpeyimatey para kandan. ¹⁶Due duma ne me karniru ku ne ware kayi te seini ne kulungan. Keilangan ne eg-uyanen ku degma sikandan kayi. Egpamineg sikandan te laheng ku wey egkeyimu sikandan ne sabeka ne punduk wey sabeka degma ka egtameng kandan.

¹⁷“Miggeyinawaan a te Amey puun su egpeyimatey a para kandan, wey egkeuyag e red man-e. ¹⁸Ware egpekeyimatey keddi ke kene ne keddi ne pegbuut. Piru sikeddiey en iya ka eg-uney-uney egbehey te umul ku, su due katenged ku te pegbehey kayi wey te peggawi man-e kayi. Ne seini iya ka insuhu keddi te Amey ku.”

¹⁹Ne puun te inalag din, nabaad e man-e ka me Hudiyu. ²⁰Masalig kandan ka migkahi, “Migserepan sikandin te busew! Egbusawen e sikandin! Ne mania te egpamineg kew pad kandin?”

^w 10:15 Mat 11:27; Luk 10:22.

²¹Piru migkahi ka duma, “Ka etew ne egsserepan te busew, kene egpakalag te iling kayi! Egmenuwen-a te migsserepan te busew te pegbawi te mata te butud?”

Ka pegsamsamili te me Hudiyu ki Hisus

²²Miggingume e ka timpu te Sahakeen te Peghalad te Timplu diye te Hirusalim. Ne tingmaagsil te seeye ne timpu. ²³Miggiapanew si Hisus diye te Likansu ni Sulumun diye te timplu, ²⁴wey miglibulung ka me pangulu te me Hudiyu diye te kandin ne migkahi, “Ken-u nu ma igpalene-lene ka geyinawa ney? Nangeni key e nikeykew ke sikeykew naan iya ka Kristu?”

²⁵Ne migtabak si Hisus, “Mignangenan kud e sikaniyu piru ware kew migpalintutuu keddi. Ka me kein-inuwan ne eggimuwen ku pinaahi te ngaran te Amey ku, ka egpamalehet meytenged keddi. ²⁶Piru kene kew egpalintutuu puun su kene kew ne duma te me karniru ku. ²⁷Ka keddi ne me karniru, egpekeila te laheng ku, wey neilaan ku degma sikandan, sikan naa ka egsinundul sikandan keddi. ²⁸Egbehayan ku sikandan te umul ne ware egtamanan wey kenad e sikandan egpatey. Ne ware sabeka ne egpakaahew kandan kayi te keddi. ²⁹Su imbehey sikandan keddi te Amey ku ne iyan labew te langun. Ne ware minsan hentew ne egpakaahew kandan puun te pegtangu te Amey. ³⁰Ne sikeddi wey ka Amey, sabeka re.”

³¹Pegkarineg dutu te me pangulu te me Hudiyu, migpamurut e sikandan te me batu eyew igdegpak kandin. ³²Piru migkahian sikandan ni Hisus, “Masalig ka impapitew ku kaniyu ne meupiya ne me himu ne impeyimu keddi te Amey. Ne hendei naa rue ka igbatuwa niyu keddi?”

³³^x Ne migtabak ka me pangulu te me Hudiyu, “Kene ney sikeykew egbatuwen puun te meupiya ne me himu, ke kene, puun te pegbaley-baley nu te Manama! Etew ke re piru egpeiling ka te Manama!”

³⁴^y Ne migtabak si Hisus, “Nasulat diye te Balaud niyu ne migkahi ka Manama, ‘Me manama kew.’ ³⁵Nakanengneng ki ne layun malehet ka nasulat diye te Kasulatan. Ne emun ke ingngaranan te Manama ne me manama seeye se me etew ne imbehayan din te lalag din, ³⁶ne mania te egkahi kew te imbaley-baley ku ka Manama te pegkahi ku te sikeddi ka Anak te Manama? Sikandin ka mig-alam keddiey wey impeendini a kayi te kalibutan. ³⁷Purisu, kena a palintutuuwa ke ware ku himuwa ka igmeyimu keddi te Amey ku. ³⁸Piru ke eggimu a kayi, palintutuuwa niyu ka me himu ku minsan kene kew palintutuu keddi eyew egkatahaan niyu ne ka Amey, kayi te keddiey wey sikeddi, diye degma te Amey.”

³⁹Egdakepen dan e man-e perem si Hisus piru nakapallahuy sikandin kandan.

^x 10:33 Lib 24:16. ^y 10:34 Sal 82:6.

40^z Nataman, miglapas e man-e si Hisus diye te weyig te Hurdan ne migpamewutismuwan dengan ni Huwan, wey diye pad sikandin mig-uugpe. 41 Masalig ka me etew ne miggendiye te kandin wey migkahi, “Si Huwan, ware nekeyimu te me kein-inuwan, piru malehet langun ka inlalag din meytenged te seini ne etew.” 42 Seeye naa, masalig ka me etew ne migpalintutuu kandin.

Ka pegpatey ni Lasaru

11 1^a Due etew ne migderalu ne enggaranan ki Lasaru. Diye sikandin mig-ugpe te Bitanya duma te me atebey rin ne si Mariya wey si Marta. 2^b (Sikan ded ne Mariya ka eg-itis te peemut te paa te Magbebaye wey egpunasan din ded te bulbul din. Ne maama rin iya si Lasaru ka migderalu.) 3 Purisu migpanahaan te talaatebey ka Magbebaye ne si Hisus te migderalu si Lasaru ka amana ne alukuy rin.

4 Te pegkarineg ni Hisus dutu, migkahi sikandin, “Kene ne kapatayan ka egpangkusan te dalu ni Lasaru. Neyitabu seini eyew egkareyrey ka Manama tenged te geem din. Ne eyew degma egkarayan ka Anak te Manama pinaahi kayi.”

5 Miggeyinawaan ni Hisus ensi Marta, Mariya wey si Lasaru. 6 Piru te pegkarineg din te migderalu si Lasaru, mig-uugpe pad si Hisus te daruwa ne aldew diye te inged ne neugpaan din. 7 Nataman, migkahiyen din ka me hibateen din, “Eglibed ki diye te Hudiya.”

8 Ne migtabak ka me hibateen din, “Talagpanulu, ware pad iya naluhey ne egbebatuwan ka perem te me Hudiyu diye, ne kuntee, eglibed kad e man-e diye?”

9 Ne migtabak si Hisus, “Due sapulu wey daruwa (12) ne uras te aldew ne egkaapunan. Purisu ke eggipanew ka etew te maaldew pad, kene sikandin egkasaligkat su malayag mem pad. 10 Piru ke eggipanew sikandin te marusilem e, egkasaligkat sikandin su marusilem ma.” 11 Te pegkapenga rin te miglalag kayi, migpabulus e man-e sikandin ka eglalag, “Newulep ka alukuy ta ne si Lasaru, ne eggendiyaan ku sikandin eyew egpukawen ku.”

12 Ne migtabak ka me hibateen din, “Magbebaye, ke newulep sikandin, egkeulian ded sikandin.”

13 Ka igpasabut ni Hisus ne migpatey e si Lasaru, piru kahiyen te me hibateen din ne maheteng de ne newulep. 14 Purisu impaay-ayaran e sikandan kahii ni Hisus, “Migpatey e si Lasaru, 15 piru amana a nahale te wara a diye te impatayan para te keupianan niyu, su egkatimtimulan ka pegpalintutuu niyu tenged te egkakita niyu. Na, eggendiyaan tad sikandin.”

16 Ne si Tumas ne mig-imuan ki ‘Seping’, migkahiyen din ka duma rin ne me hibateen, “Egduma ki kandin eyew egpakalagkes ki kandin te eggimatayan.”

^z 10:40 Huw 1:28. ^a 11:1 Luk 10:38-39. ^b 11:2 Huw 12:3.

Si Hisus ka egbehey te umul

¹⁷Te pegginguma ni Hisus, nahuhuran e sikandin ne neep-atan e si Lasaru ka insabal. ¹⁸Me tatelu ne kilumitru ka kariyu te Bitanya puun te Hirusalim. ¹⁹Ne masalig ka matig-Hirusalim ne me Hudiyu ne migpanumbaley diye te engki Marta wey ki Mariya eyew egliwang kandan te namatayan te maama ran.

²⁰Te pegkanengneng ni Marta ne egpalinggumaan e si Hisus, miglihawang sikandin ka egsinug-ung kandin, piru si Mariya, migpalunggehaat de diye te baley. ²¹Te nekegsinug-ung e sikandan, migkahiyen din e si Hisus, “Magbebaye, emun ke kayi ke pa perem, ware ded perem migpatey ka maama ku! ²²Piru nakataha a te minsan kuntee, igbehey te Manama keykew ka minsan nekey ne egbuyuen nu diye te kandin.”

²³Ne migkahiyen sikandin ni Hisus, “Egkeuyag ded ka maama nu.”

²⁴Migtabak sikandin, “Nakanengneng a ne egkeuyag sikandin te katammanan ne aldew ke eg-uyahen e ka nammatey e.”

²⁵Ne migkahiyen sikandin ni Hisus, “Sikeddiey ka eg-uyag te nammatey e wey egbehey te umul. Minsan hentew ne egpalintutuu wey egsalig keddi, egkeuyag ded minsan egpatey sikandin. ²⁶Ne minsan hentew ne eg-ugpe ne egpalintutuu wey egsalig keddi, kenad e egpatey. Migpalintutuu ke naa kayi?”

²⁷Ne migtabak sikandin, “Uya, Magbebaye. Egpalintutuu a ne sikeykew ka Kristu, ka Anak te Manama ne insaad ne eggendini te ampew te tane.”

Ka pegsinehew ni Hisus

²⁸Pegkapenga ni Marta te miglalag, miglibed e sikandin wey in-umew rin si Mariya wey migkahiyen, “Duen e ka Talagpanulu wey impammitew ka nikandin.” ²⁹Te pegkarineg ni Mariya, migdagdahew sikandin migsasindeg wey miglihawang ka egsinug-ung ki Hisus. ³⁰(Te seeye ne timpu, ware pad migginguma si Hisus te lungsud, su diye pad sikandin te inged ne nasinug-ungan ni Marta.) ³¹Ka me Hudiyu ne diye te baley enni Mariya ne egliwang kandin, insinundul dan sikandin te nakita ran ne migdagdahew migsasindeg wey miglihawang. Kahiyen dan ne eggendiye de sikandin te insabalan wey diye egsinehew.

³²Te pegginguma ni Mariya diye te ki Hisus, mig-usengul sikandin diye te tangkaan din wey migkahi, “Magbebaye, emun ke kayi ke pa perem, ware ded perem migpatey ka maama ku!”

³³Te pegkakita ni Hisus ne migsinehew si Mariya wey ka me Hudiyu ne migduma kandin, migmasakit ka geyinawa rin wey nabantalan amana sikandin. ³⁴Ne mig-insaan din sikandan, “Hendei niyu sikandin isabal?”

Ne migtabak sikandan, “Magbebaye, kema hengkayi ka wey tengtengi nu.”

³⁵Ne dutu migsinehew e si Hisus. ³⁶Seeye naa, migkahi ka me Hudiyu, “Pitew kew, amana rin geyinawei si Lasaru!”

³⁷Piru due duma ne migkahi, “Imbawian din ka mata te butud, ne mania te ware din nabalabahi ka pegpatey ni Lasaru?”

Ka peg-uyag ni Hisus ki Lasaru

³⁸Ne dutu, naamana e man-e nabantali si Hisus wey miggendiye sikandin te insabalan ki Lasaru ne sabeka ne sulung ne mig-eletan te batu ka gumawan. ³⁹Ne migsuhu si Hisus ne igpaawe ka batu.

Ne migkahi si Marta ne atebey te migpatey, “Magbebaye, mangareg e sikandin kuntee su neep-atan e sikandin ka insabal!”

⁴⁰Ne migkahian sikandin ni Hisus, “Migkahian kud e sikeykew te egkakita nu ka karesen te Manama ke egpalintutuu ka.” ⁴¹Seeye naa, in-awe dan e ka batu. Ne migleng-ag si Hisus diye te langit wey migkahi, “Amey, migpasalamat a keykew su indineg a nikeykew. ⁴²Nakanengneng a ne egdinehen a layun nikeykew, piru inalag ku seini puun te me etew ne seini kuntee, eyew egpalintutuu sikandan ne sikeykew ka migsuhu keddi.” ⁴³Pegkapenga rin ka miglalag kayi, migpanguleyi sikandin ka migkahi, “Lasaru, lihawang ka kayi!” ⁴⁴Nataman, miglihawang e ka minatey ne nakedked pad ka paa wey me belad te hinabel wey nabukusan pad ka ulaula te manggad. Ne migkahian sikandan ni Hisus, “Awaa niyu ka nakabedbed kandin wey peyipanawa niyu sikandin!”

Ka planu te peggimatey ki Hisus (*Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Luk 22:1-2*)

⁴⁵Seeye se me Hudiyu ne migpanumbaley engki Mariya, masulug kandan ka migpalintutuu wey migsalig ki Hisus te pegkakita ran te innimu rin. ⁴⁶Piru due degma duma ne miggendiye te me Parisiyu ne migpangguhud kandan meytenged te innimu ni Hisus. ⁴⁷Purisu inlibulung te me pangulu te me talagpanubad wey te me Parisiyu ka langun ne sakup te Talaggukum te me Hudiyu. Ne migkahi sikandan, “Nekey buwa ka eggimuwen ta te seini ne etew ne eggimu te masalig ne me kein-inuwan? ⁴⁸Emun ke egparumdumaan ta sikandin ne egpabulus te eggimuwen din, egpalintutuu wey egsalig e ka langun kandin. Ne egkataman, eggendinid e ka matig-Ruma wey egguhusen dan e ka timplu wey ka nasud ta!”

⁴⁹Piru si Kaypas ne iyan Labew ne Talagpanubad te seeye leg-un, migkahi diye te me duma rin, “Ew, ware bes me aperu niyu? ⁵⁰Ware kew bes nakanengneng ne meupiya pad ke sabeka re ne etew ka egpatey para te masulug ne me etew du te intiru ne nasud ka egkareetan?” ⁵¹Kene ne puun te kandin ne suman-suman seeye se inalag din, ke kene, isip Labew ne Talagpanubad te seeye ne leg-un, intagne din ne keilangan ne egpatey si Hisus para te me Hudiyu. ^c ⁵²Ne kene de

^c 11:51 Te Grigu: nasud.

man-e ne para kandan, ke kene, eyew degma egkalibulung wey egkasabeka ka me anak te Manama ne nekegsuwey-suwey te minsan hendei.

⁵³Puun dutu ne aldew, migplanu e ka me pangulu te me Hudiyu ke egmenuwen dan te peggimatey ki Hisus. ⁵⁴Ne seeye naa, warad e migpeeyang-heyang miggiphipanew si Hisus diye te Hudiya, wey miggendiyad nasi te sabeka ne lungsud ne enggaranen te Ipraim ne marani te mammara ne inged ne kene egkeugpaan. Ne diye din pad mig-uugpe duma te me hibateen din.

⁵⁵Te seeye ne timpu, mahaan e man-e ka Sahakeen te Peglihad te Panalihan te Manama. Masalig ka me etew puun te me bariyu ne migtakereg diye te Hirusalim eyew te pegtuman te tuluuwen dan ne peglinis te kene pad egginguma ka sahakeen. ⁵⁶Ne impammitew ran si Hisus te eglibulung e sikandan diye te timpu. Migmein-inseey sikandan ne egkahi, “Te kaniyu ne suman-suman, egtambung bu red sikandin te sahakeen?” ⁵⁷Kunaleg te tapey bes e migsuhu ka me pangulu te talagpanubad wey ka me Parisiyu te emun ke due egpakataha ke hendei si Hisus, keilangan ne egpangguhuran sikandan eyew egkarakep dan sikandin.

Ka peg-itis ki Hisus te peemut

(Mat 26:6-13; Mar 14:3-9)

12 ¹Te igkeen-em naan de ne aldew ka Sahakeen te Peglihad te Panalihan te Manama, miggendiye si Hisus te Bitanya ne migugpaan ni Lasaru te in-uyag din ka napatey. ²Miggilutuan dan sikandin te iglabung, wey si Marta ka migpangenat te keenen. Ne miglagpu mule si Lasaru ki Hisus te egkeen diye te lamisa. ^{3d}Nataman, migkuwa si Mariya te liware te litru ne peemut ne mahal ne nardu, wey mig-itisin din ka paa ni Hisus, wey impunasan din man-e te bulbul din. Ne migsekel de iya te baley ka keemut te peemut. ⁴Piru migkahi si Hudan Iskaryuti ne sabeka te me hibateen ni Hisus ne iyan ka eg-eakal kandin, ⁵“Mania te ware ibelegye seini se peemut te tatelu ne gatus (300) ne dinaryu,^e ne ka halin, igpamehey e diye te egkengaayu-ayu?” ⁶Inlalag din seini, kene ne puun su neyid-u sikandin te egkaayu-ayu, ke kene, puun su takawen sikandin. Sikandin nahud ka egpeuy-uyanen te puntul ne tahuanan te seleppi, wey nalayam sikandin ne egkuwa te seleppi diye te puntul.

⁷Piru migkahi si Hisus, “Balahara nu re due sikandin, wey kene nu balabahi ne igtahahe seini te aldew te pegsabal keddi. ^{8f}Su ka egkengaayu-ayu, layun niyu mule egkaruma, piru sikeddi, kena a nikaniyu layun egkaruma.”

Ka planu te peggimatey ki Lasaru

⁹Due masalig ne me Hudiyu ne miggendiye te ki Hisus te pegkarineg dan te diye sikandin te Bitanya. Miggendiye sikandan, kene ne tenged

^d 12:3 Luk 7:37-38. ^e 12:5 Ka tatelu ne gatus (300) ne dinaryu, eleg ne igsuwildu te sabeka ne etew te sabeka ne leg-un. ^f 12:8 Diy 15:11.

de ki Hisus, ke kene, eyew egpitem degma ki Lasaru te in-uyag din ka migpatey. ¹⁰Seeye naa, imbentaanan e degma te me pangulu te talagpanubad ne eggimatayan dan si Lasaru, ¹¹su tenged kandin, masalig ka me Hudiyu ne nangawe diye kandan wey migpalintutuu wey migsalig e ki Hisus.

Ka meupiya ne pegginguma ni Hisus diye te Hirusalim

(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹²Te seup ne aldew, nakarineg ka masalig ne etew ne migtambung te Sahakeen te Peglihad te Panalihan te Manama te eglepew si Hisus diye te Hirusalim. ¹³^gPurisu nanguwa sikandan te pakew te palmira wey insinug-ung dan sikandin wey migbalbalukan ne eggenendue, “Egdayanen ka Manama! Egpanalanganin sikandin se impeendini te Manama kanta. Egpanalanganin ka Hari te Israil!”

¹⁴Nakakita si Hisus te nati te asnu wey migpangudde sikandin kayi. Ne natuman ka nasulat diye te Kasulatan,

¹⁵^h “Kene kew kaalde me matig-Hirusalim!”

Egginguma ka Hari niyu,
ne eg-untud te nati te asnu.”

¹⁶Te seeye ne timpu, ware pad nakasabut dutu ka me hibateen din, piru te imbatun e sikandin, henduen pad nikandan nasuman-suman ne seeye se innimu te me etew diye te kandin, seeye bes iya ka nasulat diye te Kasulatan.

¹⁷Ka me etew ne nakaruma ki Hisus te pegpangumew rin wey peguyag ki Lasaru diye te sulung, iyan migpabulus ne migpangguhud ke nekey ka neyitabu. ¹⁸Ne seeye ka puunan ne masalig ka egsinug-ung kandin tenged su nakarineg sikandan te seeye ne kein-inuwan ne innimu rin. ¹⁹Ne migmalalahey ka me Parisiyu ne eggenendue, “Tengtengi niyu naa, ware iya egkeyimu ta! Pitew kew, migsinundul e kandin ka langun ne etew!”

Ka pegpammitew ki Hisus te me Grigu

²⁰Due duma ne me Grigu ne miggendiye te Hirusalim eyew te pegsimba te Manama te timpu te sahakeen. ²¹Ne migparani sikandan ki Pilipi ne matig-Bitsayda ne sakup te Galiliya, wey migkahyan dan sikandin, “Ahalen, egkeupian key ne egpakigkita ki Hisus.”

²²Mignangenan ni Pilipi si Andris, wey migparumeey sikandan se daruwa ka miggendiye ki Hisus eyew egnangen kandin. ²³Ne migtabak si Hisus, “Miggingume e kuntee ka timpu ne egmabantug ka Anak te Etew. ²⁴Egnangenan ku sikaniyu te malehet: ka sabeka ne beni te trigu ne kene iglebeng te tane,

^g 12:13 Sal 118:25-26. ^h 12:15 Sak 9:9. ⁱ 12:15 Te Grigu: anak ne malitan te Siyun.

egkeyimu ne sabeka re iya ne beni. Piru ke iglebeng wey egpatey, egtubu seeye wey egbebehas te masalig. ^{25j} Seeye se amana eggeyinawa te kandin ne umul, nasi egkawarei kayi, piru seeye se kene egkannuhun te kandin ne umul, egpakaangen te umul ne ware egtamanan. ²⁶ Minsan hentew ne egpamakey keddi, keilangan ne eg-ikul keddi eyew ke hendei a, diye degma ka suluhuanen ku. Ka etew ne egpamakey keddi, eggimuwen ne mabantug te Amey ku.”

Ka pegpaney-paney ni Hisus meytenged te kapatayan din

²⁷Ne migkahi pad man-e si Hisus, “Due igkabantali ku seini. Nekey buwa ka iglalag ku? Egkahian ku buwa ka Amey ku te kene e re egpabaybayan? Kene, su sika iya ka innendini ku, ka eg-antus te me keyirapan te seini ne timpu.” ²⁸Ne migkahian din ka Amey rin, “Ame, ipakita nu ka karesen nu eyew egmabantug ka ngaran nu!”

Ne due laheng ne diye egpuun te langit ne migkahi, “Impakita kud e ka karesen ku, piru igpakita ku pad man-e seini.”

²⁹Ka me etew ne nanasindeg diye, nakarineg te laheng wey migkahi sikandan, “Migluluhung!”

Ne due degma duma ne migkahi, “Due panalihan ne migpakiglalag kandin!”

³⁰Piru migkahian sikandan ni Hisus, “Imparineg kaniyu ka seeye ne laheng, kene ne sikeddi ka imparineg dutu. ³¹Seinid iya ka timpu ne eggukuman e ka me etew kayi te ampew te tane. Seinid iya ka timpu ne egdeldelen e si Meibulan^k ne iyan migmandu kuntee kayi te ampew te tane. ³²Due timpu keureme ne egkayawen ad puun te tane,^l wey egpeparaniyen ku ka langun ne etew kayi te keddiey.” ³³(Inlalag din seini eyew te pegpasabut kandan ke nekey ne klasi te kapatayan ka egpangkusan din.)

^{34m} Ne migtabak kandin ka me etew, “Sumale te Balaud ta, kene egpatey ka Kristu. Ne mania te migkahi ka te ka Anak te Etew keilangan ne egkayawen? Hentew bes seini se Anak te Etew?”

³⁵Ne migtabak si Hisus, “Kene naan de egkaluhey ka malayag ne egpakigduma kaniyu. Purisu, hipanew kew taheed te malayag pad eyew kene kew egkeyingumaan te marusilem. Su ka eggipanew te marusilem, kene egpakanengneng ke hendei sikandin egpabulus. ³⁶Purisu palintutuuwa niyu wey salihi niyu ka malayag taheed te duen pad seini te kaniyu, eyew egkeyimu kew ne keet-etawan te kalayag.”

Ka peggubabe te me Hudiyu

Te pegkapenga rin dutu te miglalag, miggipanew e sikandin wey miggeles kandan. ³⁷Minsan masalig e ka me kein-inuwan ne neyimu rin

j **12:25** Mat 10:39; 16:25; Mar 8:35; Luk 9:24; 17:33. k **12:31** Te Grigu: talagmandu.

^l **12:32** Ka igpasabut te egkayawen, ka pegpasasindeg e te krus ne inlansangan kandin wey ka pegbatun kandin. m **12:34** Sal 110:4; Isa 9:7; Isi 37:25; Dan 7:14.

diye te tangkaan dan, piru ware pad iya man-e sikandan migpalintutuu wey migsalig kandin. ³⁸Seini ka migpamalehet te ingkahi ni prupita Isayas ne eggenendue:

“Magbebaye ne Manama, hentew buwad iya ka migpalintutuu te guhuren ney?

Ne hentew buwad iya ka mig-ila te karesen ne impapitew nu?”

³⁹Sikan naa iya ka ware sikandan migpalintutuu su migkahi pad si Isayas:

⁴⁰“Imbutud sikandan te Manama, wey impakehal rin ka me ulu ran,”
su kema ke egpakakita sikandan wey egpakasabut,
wey eglibed e sikandin kandan eyew egpabawi.”

⁴¹Inlalag seeye ni prupita Isayas su nakita rin ka karesen ni Hisus wey migpangguhud sikandin meytenged kandin.

⁴²Ne minsan pad due, masalig ka me pangulu te me Hudiyu ne migpalintutuu wey migsalig ki Hisus. Piru tenged te me Parisiyu, ware sikandan migpeila eyew kene dan egpaaween diye te simbaan te me Hudiyu. ⁴³Su iyan dan in-awes ka pegdayan te me etew, du te pegdayan te Manama.

Ka lalag ni Hisus ka eggukum

⁴⁴Nataman, migbalbalukan si Hisus ka miglalag ne eggenendue, “Ka egpalintutuu wey egsalig keddiey, kene de ne sikeddi ka egpalintutuuwan wey egsalihan din, ke kene, minsan degma ka migsuhu keddiey. ⁴⁵Ka nakakita keddi, nakakita degma te migsuhu keddi. ⁴⁶Miggendini a kayi te ampew te tane isip kalayag, su eyew minsan hentew ne egpalintutuu wey egsalig keddi, kene egkahaat diye te marusilem.

⁴⁷Ke due egpakarineg te iglalag ku wey kene egtuman kayi, kene ku sikandin eggukuman. Su wara a miggendini te ampew te tane eyew te peggukum, ke kene, eyew te pegluwas te me etew. ⁴⁸Seeye se egsamsamili keddi wey eggubabe te iglalag ku, seini iya se igpangguhud ku ka eggukum kandin te katammanan ne aldew! ⁴⁹Su wara a mig-une-une migpangguhud te keddi de ne guhuren, ke kene, ka igpepangguhud te Amey ne migpeendini keddiey ka iglalag ku wey igpangguhud ku.

⁵⁰Ne nakanengneng a ne ka suhu din, egpakabehey te umul ne ware egtamanan. Purisu, ka inlalag ku, impalalag naa sika keddiey te Amey.”

Ka pegpanlu-lu ni Hisus te paa te me hibateen din

13 ¹Te ware pad migginguma ka aldew te Sahakeen te Peglihad te Panalihan te Manama, tapey e nataheyi ni Hisus ne miggingume e ka timpu ne eg-awe e sikandin kayi te ampew te tane wey eglibed e

ⁿ 12:40 Te Grigu: Makehal ka me pusung dan.

diye te Amey. Miggeyinawaan din amana seeye se migpamakey kandin kayi te ampew te tane, wey igpapitew rin ka geyinawa rin taman te katamanan.

²Te peglabung e enni Hisus te me hibateen din, impasuman-suman e ni Meibulan si Hudas ne anak ni Simun Iskaryuti meytenged te peg-akal ki Hisus. ³Nanengnengan ni Hisus ne due katenged din te minsan nekey, su imbehey seini te Amey diye te kandin. Ne nanengnengan din man-e ne diye din egpuun te Manama wey eglibed din ded man-e diye te kandin.

⁴Seeye naa, migsasindeg sikandin diye te keenanan wey migluluung te ingkukuyumbu din wey miglilibed te tualya. ⁵Ne mig-itisin din te weyig ka pelenggana wey impanlu-luan din ka me paa te me hibateen din wey impamunasan din man-e te tualya ne inlilibed din. ⁶Te neumaan din e si Simun Pidru, migkahi e si Simun, “Magbebaye, egglu-luan nu ka paa ku?”

⁷Ne migtabak si Hisus, “Kuntee, kene nu pad egkasabut ka eggimuwen ku, piru wey nud e seini egkasabut.”

⁸Ne migkahi si Pidru, “Kena ad iya egpalu-lu keykew te paa ku te minsan ken-u!”

Piru migtabak si Hisus, “Ke kene ka egpalu-lu te paa nu, kene kud e ne hibateen sikeykew!”

⁹Ne migkahi si Pidru, “Ke iling ma rue Magbebaye, kene de ne paa lui nu su ilagkes nud degma ka ulu ku wey ka belad ku!”

¹⁰Piru migkahi si Hisus, “Ka nakapamanihus e, malinis e wey kenad ne keilangan ne egpanlu-lu pad. Paa rin naan de ka egglu-luan. Sikaniyu langun, malinis e, angin e te sabeka ne duma niyu.” ¹¹(Tapey e ne nanengnengan ni Hisus ke hentew ka eg-akal kandin, purisu migkahi sikandin, “Sikaniyu langun, malinis e, angin te sabeka ne duma niyu.”)

¹²^o Te pegkapenga rin te miglu-lu te me paa ran, insaluub din e man-e ka ingkukuyumbu din wey miglibed diye te keenanan. Nataman, mig-insaan din e sikandan, “Nakasabut kew red te innimu ku kaniyu?

¹³Minggaran a nikaniyu te Talagpanulu wey Magbebaye, wey eleg iya sika, su malehet iya ne sikan a iya. ¹⁴Ne emun ke migpanlu-luan ku ka me paa niyu te Magbebaye wey Talagpanulu e ma perem nikaniyu, eleg de iya ne egmalu-luey kew degma te me paa niyu. ¹⁵Innimu ku sika isip panunggilingan eyew eg-ilingan niyu ka innimu ku kaniyu. ¹⁶^p Egnangenan ku sikaniyu te malehet: ware uripen ne labew te kandin ne ahalen, ne ware degma insuhu ne labew te migsuhu kandin. ¹⁷Ne kuntee te nakataha kew e te kamalehetan, egpanalanganin kew ke eggimuwen niyu seini!

¹⁸^q “Kene ne sikaniyu langun ka egkahiyeen ku ne egpanalanganin, su nekeila a te in-alam ku. Piru keilangan ne egkatuman ka nasulat

te Kasulatan ne eggenendue, ‘Ka etew ne migpakigtuhen keddi, iyan egkuntere keddi.’ ¹⁹Egpanpanayan kud sikaniyu eglalahan meytenged kayi te ware pad seini neyitabu eyew ke egkeyitabu e seini, egpakapalintutuu kew ne ‘Sikeddi iya sikandin.’ ^{20r}Egnangenan ku sikaniyu te malehet: ka minsan hentew ne egdawat te me etew ne migsuhu ku, egdawat degma keddiew, ne ka egdawat keddi, egdawat degma te migsuhu keddi.”

Ka hibateen ni Hisus ne eg-akal kandin
(*Mat 26:20-25; Mar 14:17-21; Luk 22:21-23*)

²¹Te pegkapenga ni Hisus dutu te peglalag, migmasakit ka geyinawa rin wey migkahi, “Egnangenan ku sikaniyu te malehet: due sabeka kaniyu ne eg-akal keddi.”

²²Migmatengtengey ka me hibateen din ne nalibeg ke hentew kandan ka egkahiyen din. ²³Ka sabeka te me hibateen ni Hisus ne inggeyinawaan din, diye miglumpang te lenged din. ²⁴Ne migtingyasan ni Simun Pidru seeye ne hibateen ne egpeinseen ki Hisus ke hentew kandan ka egkahiyen din.

²⁵Purisu mig-ensig sikandin diye te ki Hisus wey mig-inse, “Magbebaye, hentew bes sikandin?”

²⁶Ne migtabak si Hisus, “Ke hentew seeye se egbehayan ku te paan ne igdallut ku, seeye naa ka eg-akal keddi.” Ne dutu, migkuwa sikandin te paan wey indallut din wey imbehey rin ki Hudas ne anak ni Simun Iskaryuti. ²⁷Te narawat e ni Hudas ka paan, migserep e si Meibulan diye te kandin. Ne migkahiyen sikandin ni Hisus, “Mahaan ka! Himuwa nu ke nekey ka eggimuwen nu.” ²⁸Ne ware minsan sabeka diye te keenanan ne nakasabut ke mania te inalag seeye ni Hisus diye te ki Hudas. ²⁹Kahiyen te duma ne me hibateen ne insuhu de sikandin ni Hisus eyew egpabeliyen te ingkeilangan dan te sahakeen, wey ke due igpabehey ni Hisus diye te egkaayu-ayu, su iyan ma tig-uyan si Hudas te puntil ne tahanan te seleppi.

³⁰Te nakeen e ni Hudas ka paan, migdagdahew sikandin miglihawang. Ne marusilem en iya seeye.

Ka iyam ne suhu

³¹Te nekeyipanew e si Hudas, migkahi e si Hisus, “Kuntee, egmabantug e ka Anak te Etew, ne egmabantug degma ka Manama pinaahi kandin. ³²Ne emun ke egmabantug ka Manama pinaahi kandin, igpabantug degma sikandin te Manama. Ne due-rue ne eggimuwen seini te Manama. ^{33s} Me anak ku, kenad e egkaluhey ne egpakaruma a kaniyu. Egpanmitew kew keddi piru kene niyu egkeendiyaan ka eggendiyaan ku. Ne sikan ded ka

^r 13:20 Mat 10:40; Mar 9:37; Luk 9:48; 10:16. ^s 13:33 Huw 7:34.

inalalag ku te me pangulu te me Hudiyu. ^{34†} Egbehayan ku sikaniyu te iyam ne suhu: paheyinaweey kew. Ke immenu ku sikaniyu te eggeyinawa, iling naan ded degma rue ka pegpaheyinaweey niyu. ³⁵Emun ke egpaheyinaweey kew, egpakataha ka langun ne etew te sikaniyu ka me hibateen ku.”

Ka pegtagne ni Hisus ne igpahunware din ni Pidru

(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luk 22:31-34)

³⁶Ne mig-inse si Pidru kandin, “Magbebaye, hendei bes ka eggendiyaan nu?”

Ne migtabak si Hisus, “Kuntee, kene ke pad egpakaruma keddi te eggendiyaan ku, piru egpakasundul ke red keureme.”

³⁷Mig-inse si Pidru, “Magbebaye, mania te kena a egpakaruma keykew kuntee? Andam a ne egpeyimatey para keykew!”

³⁸Ne migtabak si Hisus, “Andam ke naan en iya ne egpeyimatey para keddi? Egnangenan ku sikeykew te malehet: te kene pad eg-ukale ka manuk, katatelu ad nikeykew igpahunware.”

Si Hisus ka dalan peendiye te Amey

14 ¹Ne migkahiyen sikandan ni Hisus, “Kene kew kalaggew. Palintutuu kew wey salig kew te Manama wey kayi te keddief. ²Diye te baley te Amey ku, due masalig ne sinabeng. Eggendiye a ka eg-andam te eg-ugpaan niyu. Ke kene ne malehet seini, kene ku perem egnangenan sikaniyu kayi. ³Ne emun ke diye ad e wey egpakaandam ad te eg-ugpaan niyu, eglited a wey eg-angayen ku sikaniyu su eyew ke hendei a, diye kew degma. ⁴Nakatulitu kew e te egbayaan peendiye te eggendiyaan ku.”

⁵Piru migkahiyen sikandin ni Tumas, “Magbebaye, ware key nakanengneng ke hendei ka eggendiye, purisu egmenuwen ney naa te egtulitu te dalan te eggendiyaan nu?”

⁶Ne migtabak si Hisus, “Sikeddi ka dalan, ka kamalehetan, wey ka umul. Ware egpekeendiye te Amey ke kene egbaye keddief. ⁷Ke nekeila kew e keddi, nekeila kew e degma te Amey ku. Ne puun kuntee, nekeila kew e kandin wey nakakita kew e kandin.”

⁸Ne migkahiyen sikandin ni Pilipi, “Magbebaye, ipapitew nu kanami ka Amey, ne eleg e sika kanami.”

⁹Ne migtabak si Hisus, “Naluhey ad e ka migpakigduma kaniyu, ne ware ke bes pad nekeila keddi Pilipi? Ka nakakita keddi, nakakita degma te Amey. Purisu mania te nakakahi ke pad te igpapitew ku kaniyu ka Amey?

¹⁰Pilipi, ware ka migpalintutuu ne duen a te Amey, ne ka Amey kayi te keddief? Ka me lalag ne immangguhud ku kaniyu, kene ne kayi te keddi

† 13:34 Huw 15:12, 17; 1Huw 3:23; 2Huw 5.

egpuun. Ka Amey ne kayi te keddied ka egpuunan te langun ne eggimuwen ku. ¹¹Palintutuu kew keddi ne duen a te Amey, ne ka Amey kayi te keddied. Ke kene kew egpalintutuu te inalag ku, palintutuu kew naan de keddi tenged te me kein-inuwan ne innimu ku. ¹²Egnangenan ku sikaniyu te malehet: ka egpalintutuu keddi, eggimu degma te miggimu ku wey labew pad kayi ka eggimuwen din, su eggendiya ad e te Amey. ¹³Ne eggimuwen ku ka minsan nekey ne egbuyuen niyu pinaahi te keddi ne ngaran, eyew egmabantug ka Amey pinaahi te Anak. ¹⁴Minsan nekey ka egbuyuen niyu keddi pinaahi te keddied ne ngaran, eggimuwen ku iya seini.”

Ka Panisingan te Manama ne insaad ni Hisus

¹⁵Ne migpabulus si Hisus ka migkahi, “Ke miggeyinawaan a nikaniyu, tumana niyu ka me suhu ku. ¹⁶Ne egbuyu a te Amey wey egbehayan kew nikandin te lein ne Talagpangabang ne egduma kaniyu taman te katamanan. ¹⁷Egngaranan seini te Panisingan te Manama, wey egpanulu kaniyu te kamalehetan. Ka me etew kayi te ampew te tane, kene egpakarawat kandin su kene dan egkakita wey ware dan nekeila kandin. Piru nekeila kew kandin su egduma-ruma sikandin kaniyu wey eg-ugpe due te kaniyu.

¹⁸“Ne kene ku sikaniyu eg-engkeran wey egkabalahad e, su egliberan ku sikaniyu. ¹⁹Te kene egkaluhey, kena ad egkakita te me etew kayi te ampew te tane, piru egpakakita kew mule keddi. Ne tenged su neuyag e ma, egkeuyag kew red degma. ²⁰Pegginguma te sika ne aldew, egkanengnengan niyu ne duen a te Amey ku, ne sikaniyu, kayi kew te keddied, wey duen a degma te kaniyu.

²¹“Ka egdawat te me suhu ku wey egtuman kayi, sika ka miggeyinawa keddi. Ne minsan hentew ne eggeyinawa keddi, eggeyinawaan te Amey ku. Ne eggeyinawaan ku degma ka sika ne etew wey igpeila ku kandin ke hentew a iya.”

²²Ne mig-insaan sikandin ni Hudas (kene ne si Hudas Iskaryuti), “Magbebaye, mania te kayi ka te kanami egpeila ke hentew ka? Mania te kene ne diye te langun ne etew?”

²³Ne migtabak si Hisus, “Ka eggeyinawa keddi, egtuman te iglalag ku. Ne eggeyinawaan sikandin te Amey ku, wey eggendiye key se talaanak te kandin wey eg-ugpe diye te kandin. ²⁴Piru ka ware miggeyinawa keddi, kene egtuman te iglalag ku. Ne ka lalag ne narineg niyu, kene ne keddied, ke kene, kandin te Amey ne migsuhu keddi.

²⁵“Miglalahan ku sikaniyu kayi taheed te dume e pad kaniyu. ²⁶Piru igpasubal te Amey ka Talagpangabang ne ka Panisingan te Manama. Igpeuyan din seini pinaahi te keddi ne ngaran, wey egpanuluken kew nikandin te langun-langun wey igpasuman-suman din kaniyu ka langun ne inalag ku kaniyu.

27“Kene kew keipeng wey kaaldeked su ka keupianan iggaat ku kaniyu. Ka keddi ne keupianan mismu ka igbehey ku kaniyu, ne kene ne iling te keupianan ne igbehey te kalibutan. 28Mignangenan kud sikaniyu te eggipanew a, piru eglited e red kayi te kaniyu. Ke miggeyinawaan a nikaniyu, egkahale kew perem ne egpekeendiya a te Amey ne labew pad keddied. 29Impanpanayan kud sikaniyu te eglalag kayi te kene pad seini egkeyitabu, eyew ke egkeyitabu e seini, egpakapalintutuu kew pad amana. 30Kena ad egkaluhey ka egpakiglalag kaniyu su egpalinggumaan e si Meibulan ne talagmandu kayi te ampew te tane. Kene egdari ka geem din keddied, 31piru keilangan ne egpakanengneng ka me etew kayi te ampew te tane ne miggeyinawaan ku ka Amey, purisu eggimuwen ku ka langun ne insuhu din keddi.

“Ne, kuwa kid. Eggipanew kid.”

Si Hisus ka malehet ne lawa te paras

15 1Ne migkahi si Hisus, “Sikeddied ka malehet ne lawa te paras, ne ka Amey ku ka talagtanggu. 2Ne ka me sugpang ku ne kene egbebehas, egtempuhen din. Ne ka sugpang ne egpamehas, egpanamperan din eyew egmalinis wey egpamehas pad te masalig. 3Ne sikaniyu, nalinisan kew e pinaahi te lalag ne impanugtul ku kaniyu. 4Ne palunggehaat kew keddied, ne egpalunggehaat a degma kaniyu. Ka sugpang, kene seini egbebehas ke sikandin de, su keilangan ne nakasugpat ded iya te lawa. Ne iling naan ded due, kene kew egpakabebehas ke kene kew egpalunggehaat keddied.

5“Sikeddied ka lawa te paras, ne sikaniyu ka me sugpang. Seeye se egpalunggehaat keddied, wey diya a degma te kandin, iyan egpakabebehas te masalig, su ware egkeyimu niyu ke wara a. 6Ka etew ne egsuwey keddi, egpekeiling te sugpang ne egkatempug wey igdegpak. Ne egkahangu e seeye wey egpamuruten e wey egsilaban e. 7Emun ke egpalunggehaat kew keddied, wey due degma te kaniyu ka lalag ku, egpakabuyu kew te minsan nekey ne igkeupii niyu, wey igbehey seini kaniyu. 8Egkarayan ka Amey ku te me etew pinaahi te pegpamehas niyu te masalig, wey egkapamalehetan dan ne me hibateen ku sikaniyu. 9Inggeyinawaan ku sikaniyu iling te peggeyinawa te Amey ku keddied. Ne palunggehaat kew te keddi ne geyinawa. 10Ke egtumanen niyu ka me suhu ku, egpakapalunggehaat kew te keddi ne geyinawa, iling te pegtuman ku te me suhu te Amey ku wey nakapalunggehaat a te kandin ne geyinawa.

11“Inlalag ku seini kaniyu eyew egkahale kew degma iling keddi, wey eyew egkahale-gale kew amana. 12^u Ne seini ka suhu ku kaniyu:

^u 15:12 Huw 13:34; 15:17; 1Huw 3:23; 2Huw 5.

peggeyinaweey kew iling te peggeyinawa ku kaniyu. ¹³Warad egpekeiling te dakel ne geyinawa te etew ne egpeymatey para te me alukuy rin. ¹⁴Me alukuy ku sikaniyu ke eggimuwen niyu ka igsohu ku kaniyu. ¹⁵Ne kene kud e sikaniyu egngaranan te me uripen, su ka uripen, kene egpakataha te eggimuwen te ahalen din. Alukuy e ka inggaran ku kaniyu, su ke nekey ka narineg ku puun te Amey ku, sikan ded degma ka innangen ku kaniyu. ¹⁶Kene ne sikaniyu ka mig-alam keddi, ke kene, sikeddi ka mig-alam kaniyu. Ne in-alam ku sikaniyu eyew egpangipaneu wey egpamehas te masalig ne behas ne kene egkatebas. Ne puun due, minsan nekey ne egbuyuen niyu te Amey pinaahi te keddi ne ngaran, igbehey rin kaniyu. ¹⁷Seini ka igsohu ku kaniyu: peggeyinaweey kew.

Ka pegdumut te me etew te me hibateen

¹⁸“Ke egdumutan kew te me etew kayi te ampew te tane, sumsumana niyu ne sikeddiey ka an-anayan ne indumutan dan. ¹⁹Ke iyan niyu eg-ikulen ka me etew kayi te ampew te tane, eggeyinawaan kew nikandan. Piru indumutan kew nikandan tenged su kene kew nikandan ne duma, ke kene, in-alam ku sikaniyu puun kandan. ²⁰ⁱ Tantanuri niyu ka inalag ku kaniyu: ‘Ware uripen ne labew te kandin ne ahalen!’ Ne emun ke imbaybayan a nikandan, egbaybayan kew degma nikandan! Ke intuman dan ka inalag ku, egtuman degma sikandan te iglalag niyu. ²¹Piru eggimuwen dan seini langun diye te kaniyu tenged keddiey, su ware sikandan nekeila te migsuhu keddiey. ²²Ware perem sale dan ke wara a miggendini wey migpakiglalag kandan, piru kuntee, kenad e sikandan egpakapanalakaye ne ware sale dan. ²³Ka egdumut keddi, egdumut degma te Amey ku. ²⁴Ware perem sale dan ke ware ku himuwa diye te kandan ka me kein-inuwan ne ware pad neyimu te minsan hentew, piru kuntee, nakakite e sikandan te neyimu ku, piru egdumutan key pad iya man-e nikandan te Amey ku. ²⁵ⁱ Piru keilangan ne egkeyitabu seini eyew egkatuman ka nasulat diye te kandan ne Balaud ne eggenendue, ‘Indumutan a nikandan minsan ware eleg ne egpuunan.’

²⁶“Eggendini ka Talagpangabang ne iyan ka Panisingan ne diye egpuun te Amey, wey egpanulu kaniyu te kamalehetan. Ne egpamalehet sikandin meytenged keddi. ²⁷Ne keilangan degma ne egpamalehet kew meytenged keddi su nenekegduma kid e puun pad te an-anayan.

16 ¹“Egpanpanayan kud sikaniyu te eglalag kayi eyew kene kew egkatigkew wey eg-engked egpalintutuu keddiey. ²Egdeldelen kew nikandan te me simbaan dan, wey egginguma ka timpu ne seeye se eggimatey kaniyu egpalintutuu ne igkeupii te Manama ka eggimuwen din. ³Eggimuwen dan sika kaniyu su ware sikandan nekeila kanami

ⁱ 15:20 Mat 10:24; Luk 6:40; Huw 13:16. ⁱ 15:25 Sal 35:19; 69:4.

te Amey. ⁴Piru impanpanayan kud sikaniyu meytenged kayi eyew te pegginguma te timpu ne eggimuwen dan e seini diye te kaniyu, egkasuman-suman niyu ka inalag ku.

Ka himu te Panisingan te Manama

“Ware ku ilalag seini te an-anayan su dume e mem pad kaniyu. ⁵Piru kuntee, eglited ad e diye te migsuhu keddi, ne warad iya minsan sabeka kaniyu ne mig-inse ke hendei a eggendiye. ⁶Ne kuntee te ingkahian kud sikaniyu, nalaggew kew e amana. ⁷Piru egnangenan ku sikaniyu te malehet: egpakameupiya kaniyu ne eg-awa a kayi su emun ke kene, kene eggendini te kaniyu ka Talagpangabang. Piru ke eg-awa ad, igpasubal kud seini kayi te kaniyu. ⁸Te pegginguma rin e kayi te ampew te tane, egpataheen din e ka me etew te makasesale sikandan, wey igpataha rin ne matareng a, wey ka Amey ka eggukum kandan. ⁹Egpataheen din sikandan te makasesale dan, su ware dan migpalintutuu wey migsalig keddiey. ¹⁰Ne egpataheen din sikandan ne matareng a, su eggendiye a te Amey wey kene kew e egpakakita keddiey. ¹¹Ne egpataheen din sikandan ne ka Manama ka eggukum, su newukuman e si Meibulan ne iyan migmandu kayi te ampew te tane.

¹²“Masulug pad perem ka iglalag ku kaniyu, piru egkeyirapan kew te pegsabut kayi kuntee. ¹³Piru te pegginguma te Panisingan ne egpanulu te kamalehetan, egpanuluken kew nikandin te langun ne kamalehetan. Kene eglalag sikandin te kandin de ne pegbuut, ke kene, egpanugtulan kew nikandin te egkarineg din wey egnangenan kew nikandin ke nekey ka egkeyitabu te mewuri ne aldew. ¹⁴Egpabantuhen a nikandin su ka iglalag ku, sika ka iglalag din kaniyu. ¹⁵Ka langun ne kandin te Amey ku, keddiey degma, purisu nakahi kud e ne egkuen te Panisingan te Manama ke nekey ka keddi, wey igpangguhud din kaniyu.

Ka kahalaan wey pegkalaggew

¹⁶“Kene egkaluhey ne kena ad egkakita nikaniyu, wey kene degma egkaluhey, egkiteen ad e man-e nikaniyu.”

¹⁷Due me hibateen ne migmein-inseey, “Nekey-a ka igpasabut din te ingkahi rin kanta ne kene egkaluhey ne kene tad e egkakita sikandin wey kene de degma egkaluhey ne egkiteen tad e man-e sikandin? Ne migkahi pad man-e sikandin te eggendiye kun sikandin te Amey. ¹⁸“Nekey buwa mule ka igpasabut din te ‘Kene egkaluhey’? Ware tad iya seini nasabut.”

¹⁹Nakanengneng si Hisus ne egkeupian sikandan ne eg-inse kandin, purisu migkahian din sikandan, “Egmeg-in-inseey kew meytenged te ingkahi ku ne kene egkaluhey ne kena ad egkakita nikaniyu, ne kene degma egkaluhey ne egkiteen ad e man-e nikaniyu? ²⁰Egnangenan ku sikaniyu te malehet: egsinehew kew wey egpandalawit, piru egkahale

mule ka me etew. Piru ka pegkalaggew niyu egkaliwanan sika te kahalaan. ²¹Iling te sabeka ne malitan ne egbaletikan, egkalaggew sikandin su miggingume e ka timpu ne egkalasey rin e. Piru te peglesut e te bate, egkalingew e sikandin te pegkalasey rin, su egkahale e sikandin te neetew e ka anak din kayi te ampew te tane. ²²Iling ded degma ka egkeyitabu kaniyu: kuntee, egkalaggew kew, piru egpakigkite e red kaniyu man-e wey egkahale kew red kangkuwa. Ne ware egpakaahew kaniyu te kahale niyu.

²³“Te pegginguma te sika ne aldew, kenad ne keilangan ne eg-inse kew pad keddi te minsan nekey. Egnangenan ku sikaniyu te malehet: minsan nekey ne egbuyen niyu diye te Amey pinaahi te keddi ne ngaran, igbehey rin sika kaniyu. ²⁴Ne taman kuntee, ware kew pad nakabuyu kandin te minsan nekey pinaahi te keddi ne ngaran. Buyu kew eyew egpakarawat kew, ne eyew egkahale-gale kew pad.

Natalu ni Hisus ka kalibutan

²⁵“Inlalag ku seini kaniyu pinaahi te me panunggilingan. Piru egginguma ka timpu ne kena ad eglalag te me panunggilingan, ke kene, igpaayad-ayad kud igpasabut kaniyu ka meytenged te Amey. ²⁶Te peggingume e te sika ne aldew, eg-une-une kew e egbuyu te Amey pinaahi te keddi ne ngaran. Kenad e ne sikeddi pad ka egbuyu diye te Amey para kaniyu, ²⁷su ka Amey mismu ka miggeyinawa kaniyu. Inggeyinawaan kew nikandin su inggeyinawaan e ma nikaniyu wey migpalintutuu kew ne diya a migpuun te Manama. ²⁸Diya a migpuun te Amey wey miggendini a te ampew te tane, ne kuntee, eg-awa ad kayi te ampew te tane wey eglibed a diye te Amey.”

²⁹Ne migkahian sikandin te me hibateen din, “Te, impaayad-ayad nud e te eglalag ka guhuren nu wey kenad e ne pinaahi te panunggilingan. ³⁰Nakanengneng key e kuntee ne nakataha ka te langun. Su ke due eg-inse keykew, tapey nud e nanengnengi ke nekey ka ig-inse keykew. Sikan naa ka migpalintutuu key e ne diye ka migpuun te Manama.”

³¹Ne migtabak si Hisus diye te kandan, “Migpalintutuu kew e kuntee? ³²Piru egginguma ka timpu, ne kuntee miggingume en iya, ne egmemekegsuwey-suwey kew ka egpanguli, wey eg-engkeran ad nikaniyu. Piru kena a egpakasabsabeka su due ka Amey ne duma ku. ³³Inlalag ku seini kaniyu eyew due keupianan niyu pinaahi te pegsabeka niyu keddiey. Egpaantusen kew kayi te kalibutan, piru pakannekal kew su natalu kud e seini!”

Ka peg-ampu ni Hisus te me hibateen din

17 ¹Te nakapenge e si Hisus ka miglalag kayi, migleng-ag e sikandin diye te langit wey migkahi, “Ame, miggingume e ka timpu. Ipabantug nud ka Anak nu eyew egbantuhen ka degma te Anak. ²Su

imbehayan nu sikandin te katenged ne egmandu te langun ne etew eyew egkabehayan din te umul ne ware egtamanan ka langun ne imbehey nu kandin. ³Seini ka umul ne ware egtamanan: ne ka me etew eg-ila keykew te sikeykew re ka sabsabeka ne malehet ne Manama, wey eg-ila degma ki Hisu Kristu te insuhu nu. ⁴Impabantug ku sikeykew kayi te ampew te tane tenged su napengaan kud ka impeyimu nu keddi. ⁵Purisu kuntee Ame, ipabantug a due te tangkaan nu. Ibehey nu keddi ka kabantug ne keddiey dengan te timpu ne dume e pad keykew, ka timpu ne ware nu pad himuwa ka kalibutan.

⁶“Impeila kud sikeykew diye te me etew ne imbehey nu keddiey ne impangangey nu puun te kalibutan. Sikandan, keykew dengan, ne imbehey nud keddi, wey intuman dan ka me suhu nu. ⁷Ne kuntee, nakanengneng e sikandan te ka langun ne imbehey nu keddi, diye egpuun te keykew. ⁸Ke nekey ka impanulu nu keddi, sikan ded degma ka impanulu ku kandan wey indawat dan seini. Nanengnengan dan man-e ne malehet ne diya a migpuun te keykew, wey migpalintutuu sikandan ne sikeykew ka migsuhu keddi.

⁹“Eg-ampu e pad kandan. Ne kene ne langun ne etew kayi te ampew te tane ka eg-ampuan ku, ke kene, seeye de se me etew ne imbehey nu keddi tenged su keykew sikandan. ¹⁰Ka langun ne keddiey, keykew, ne ka langun ne keykew, keddiey degma. Ne impabantug a nikandan. ¹¹Ne kuntee, eggenduen ad e te keykew. Kena ad e kayi te ampew te tane, piru sikandan, kayi pad. Matulus ne Amey, bantayi nu sikandan pinaahi te geem te ngaran nu ne imbehey nu degma keddi, eyew egkasabeka sikandan langun iling kanta te sabeka re! ¹²^x Taheed te dume e pad kandan, imbantayan ku sikandan pinaahi te geem te ngaran nu ne imbehey nu keddi. Imbantayan ku sikandan ne ware minsan sabeka kandan ne nalaag angin e te seeye se egkalaag iya eyew egkatuman ka Kasulatan. ¹³Ne kuntee, eggenduen ad te keykew, ne seini inalag kud e kandan taheed te kayi e pad te ampew te tane eyew egkahale-gale degma sikandan iling keddiey. ¹⁴Impanengneng kud e kandan ka lalag nu wey indumutan e sikandan te me etew kayi te ampew te tane, su iling e sikandan keddi te kenad ne duma te me etew kayi te ampew te tane. ¹⁵Kena a eg-ampu ne egkuen nud e sikandan kayi te kalibutan, ke kene, bantayi nu re sikandan puun ki Meibulan. ¹⁶Iling degma sikandan keddiey te kenad e ne duma pad te me etew kayi te ampew te tane. ¹⁷Matulusa nu sikandan pinaahi te kamalehetan; ne sika iya se lalag nu ka kamalehetan. ¹⁸Insuhu ku sikandan diye te me etew iling te pegpeendini nu keddi te ampew te tane. ¹⁹Igbehey ku keykew ka keddi ne lawa para kandan, eyew sikandan, egpakabehey iya degma te umul ran diye te keykew.

^x 17:12 Sal 41:9; Huw 13:18.

20 “Kene ne sikandan de se imbehey nu keddi ka mig-ampuan ku, ke kene, seeye degma se egpalintutuu wey egsalig keddi pinaahi te pegpanulu dan. 21 Mig-ampu a ne egkasabeka perem sikandan langun. Ame, egkasabeka perem sikandan kayi te kanta, iling keykew te kayi te keddiedey wey sikeddi ne due degma te keykew. Egkasabeka perem sikandan eyew egpalintutuu ka langun ne etew kayi te ampew te tane ne sikeykew ka migsuhu keddi! 22 Imbehayan ku sikandan te kabantug ne iling te kabantug ne imbehey nu keddi, eyew egkasabeka sikandan iling kanta te sabeka re. 23 Sikeddiedey, diye te kandan, ne sikeykew kayi te keddi eyew egkasabeka iya sikandan. Ne puun dutu, egpakanengneng ka langun ne etew kayi te ampew te tane te sikeykew ka migsuhu keddi, wey eyew egkatahaan dan ne inggeyinawaan nu sikandan iling te peggeyinawa nu keddiedey.

24 “Ame, egkeupian a ne sikandan se imbehey nu keddiedey, egpakaruma degma keddi ke hendei a, eyew egpakakita sikandan te karesen ku ne imbehey nu keddi, su inggeyinawaan e ma nikeykew minsan ware pad himuwa ka kalibutan! 25 Amey ne matareng, ware nekeila keykew ka me etew kayi te ampew te tane, piru nekeila a mule keykew. Ne seini se me duma ku, nakataha sikandan ne sikeykew ka migsuhu keddi. 26 Impeila ku sikeykew diye te kandan wey egpabulusan ku seini te egpeila eyew egkarawat dan degma ka geyinawa ne iling te geyinawa nu keddi, wey eg-ugpa a degma diye te kandan.”

Ka pegdakep ki Hisus

(*Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luk 22:47-53*)

18 1 Te nakapenge e si Hisus ka mig-ampu, miggipaneu e sikandin duma te me hibateen din wey miglapas te beuhan ne enggaranan te Kidrun. Ne due pamulaan te seeye ne inged wey miggendiye sikandan te seeye ne pamulaan. 2 Ne si Hudas ne mig-akal ki Hisus, nakatulitu dutu, su malasi sikandan eglibulong te seeye ne inged. 3 Purisu miggendiye si Hudas te pamulaan ne migduruma te me sundalu wey ka duma ne me talagbantey te timplu ne insuhu te me pangulu te talagpanubad wey te me Parisiyu. Nanguyan sikandan te me ganse wey me sulu wey me panganiban. 4 Nakanengneng si Hisus ke nekey ka egkeyitabu kandin, purisu insinug-ung din sikandan ne migkahi, “Hentew-a ka egpammitawen niyu?”

5 Ne migtabak sikandan, “Si Hisus ne matig-Nasarit.”

Ne migkahi si Hisus, “Sikeddi iya.”

Ne si Hudas ka mig-eakal kandin, diye iya degma. 6 Te pegkahi ni Hisus te sikandin iya ka egpammitawen dan, mig-isues sikandan wey nenapeled diye te tane. 7 Mig-abayan e man-e insei sikandan ni Hisus ke hentew-a ka egpammitawen dan.

Ne migtabak sikandan, “Si Hisus ne matig-Nasarit.”

⁸Ne migkahi si Hisus, “Migkahiyen kud e sikaniyu te sikeddi iya si Hisus. Ne emun ke sikeddi ka egpammitawen niyu, peyipanaawa niyu re seini se me duma ku.” ⁹(Inlalag seini ni Hisus su eyew egkatuman ka ingkahi rin ne eggenendue, “Ame, ware minsan sabeka kandan te imbehey nu keddi ne egkalaag.”)

¹⁰Ne si Simun Pidru due kampilan din. Inggulabut din seini wey intibbas din e ka uripen te Labew ne Talagpanubad, ne natamped e ka kawanan ne talinga te uripen. Egngaranan ki Malku ka uripen. ¹¹^y Ne migkahiyen ni Hisus si Pidru, “Ilipi nu ka kampilan nu. Kahiyen nu ne kene ku eg-inumen ka tahu te ubab ne imbehey keddi te Amey ku?”

Ka peg-uyan ki Hisus diye ki Anas

¹²Nataman, inderakep e si Hisus wey imbebaku e te me sundalu duma te kepitan dan, wey te me Hudiyu ne talagbantey te timplu. ¹³Miggun-aan dan pad uyana sikandin diye te ki Anas ne anuhang ni Kaypas ne iyan Labew ne Talagpanubad te seeye ne timpu. ¹⁴^a Ne si Kaypas iya ka migtabag te me pangulu te me Hudiyu ne meupiya pad ke sabeka re ne etew ka egpatey para te me etew.

Ka pegpahunware ni Pidru meytenged ki Hisus

(Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Luk 22:66-71)

¹⁵Migsinundul ki Hisus si Simun Pidru wey ka sabeka ne hibateen. Ne ka seeye ne hibateen, neilaan te pangulu te talagpanubad diye te timplu, purisu nakaseled sikandin duma ki Hisus diye te lama te baley te pangulu te talagpanubad. ¹⁶Piru diye de migpalunggehaat si Pidru te lihawangan ne marani te gumawan te alad. Nataman, miglibed e man-e miglihawang ka se sabeka ne hibateen ne neilaan te pangulu te talagpanubad wey migpakiglalag te malitan ne migtetameng te gumawan. Nataman, impaseled din e si Pidru. ¹⁷Ne migkahiyen si Pidru te malitan ne diye te gumawan, “Kema ke sabeka ka ne hibateen te sika ne etew?”

Ne migtabak si Pidru, “Kene ne!”

¹⁸Maagsil te seeye ne timpu purisu migtetemeg ka me uripen wey ka me talagbantey, ne mig-alungut sikandan ka migmanasindeg ne egginarang. Ne migsasindeg degma si Pidru wey migdangdang kandan ka egginarang.

Ka peg-inse-inse te Labew ne Talagpanubad ki Hisus

(Mat 26:59-66; Mar 14:69-72; Luk 22:58-62)

¹⁹Ne dutu, mig-insaan e te Labew ne Talagpanubad si Hisus meytenged te me hibateen din wey te pegpanulu din. ²⁰Ne migtabak si

^y **18:11** Mat 26:39; Mar 14:36; Luk 22:42. ^z **18:11** Iyan igpasabut ni Hisus te tahu te ubab ka peg-antus din. ^a **18:14** Huw 11:49-50.

Hisus, “Kene ne heles ka pegpanulu ku te me etew su diya a migpanulu te me simbaan wey diye te timplu ne libulunganan te langun ne Hudiyu. Ware impanulu ku te heles de. ²¹Mania te iyan a eg-insaan nikaniyu? Insei niyu ka nakarineg keddiey su nakataha sikandan te inlalag ku.”

²²Te peglalag ni Hisus kayi, intagpi sikandin te sabeka ne talagbantey ne diye te lenged din, wey migkahiyen sikandin, “Mania te eg-ilingen nu due te egtabak ka Labew ne Talagpanubad?”

²³Ne migtabak si Hisus, “Emun ke nakalalag e ma te kene ne eleg, tew ki la ipawangal-wangal nud kuntee kayi. Piru ke eleg ma ka inlalag ku, mania te intagpi a nikeykew?”

²⁴Nataman, impeuyan e ni Anas si Hisus ne nabaku de due diye te ki Kaypas ne Labew ne Talagpanubad.

Ka igkarangeb ne pegpahunware ni Pidru meytenged ki Hisus

(Mat 26:71-75; Mar 14:69-72; Luk 22:58-62)

²⁵Te seeye ne timplu, migsasindeg pad si Pidru ka egginarang, wey mig-insaan sikandin te me etew, “Kene ka ne sabeka ne hibateen te sika ne etew?”

Piru migpahunware si Pidru ne migkahi, “Kene ne!”

²⁶Nataman, due sabeka ne uripen te Labew ne Talagpanubad ne karumaan te etew ne intibbas ni Pidru se talinga. Ne migkahi sikandin, “Hendue te sikeykew ma iya seeye se nakita ku ne duma rin diye te pamulaan?”

²⁷Ne dutu, migpahunware e man-e si Pidru, ne due-rue ne mig-ukale ka manuk.

Ka peg-uyan ki Hisus diye te ki Pilatu

(Mat 26:71-75; Mar 14:69-72; Luk 22:58-62)

²⁸Nataman in-uyan dan e man-e si Hisus puun te baley ni Kaypas peendiye te palasyu te gubirnadur te pegkamaselem e. Ne ware migseled diye te palasyu ka me Hudiyu su egpakasupak sikandan te tuluuwen dan, su emun ke egseled sikandan te baley te kene ne Hudiyu, eg-isipen sikandan ne malindit wey kene egpakakeen te iglabung te Sahakeen te Peglihad te Panalihan te Manama. ²⁹Purisu, iyan e miglihawang si Pilatu wey mig-inse kandan, “Nekey-a ka igsumbung niyu meytenged te seini ne etew?”

³⁰Ne migtabak sikandan, “Kene ney perem eg-uyanen kayi te keykew ka seini ne etew ke ware nakasale.”

³¹Ne migkahiyen sikandan ni Pilatu, “Kua niyu red sikandin wey sikaniyud e ka eggukum kandin sumale te kaniyu ne balaud.”

Ne migtabak ka me pangulu te me Hudiyu, “Piru ware katenged ney te me Hudiyu ne eggimatey te minsan hentew.” ^{32 b} (Neyitabu seini eyew

^b 18:32 Huw 3:14; 12:32.

egkatuman ka ingguhud ni Hisus ke nekey ne klasi te kapatayan ka egpangkusan din.)

³³Nataman, miglibed e man-e migseled si Pilatu diye te palasyu wey in-umew rin si Hisus wey mig-insaan, “Sikeykew iya ka Hari te me Hudiyu?”

³⁴Ne migtabak si Hisus, “Keykew naa iya sika ne inse, wey ke ingguhuran ke re te duma meytenged keddi?”

³⁵Ne migtabak si Pilatu, “Mania, kahiyen nu buwa ne Hudiyu a? Iyan mig-uyan keykew kayi te keddi ka duma nu ne me Hudiyu wey ka me pangulu te talagpanubad. Nekey-a ka neyimu nu?”

³⁶Ne migtabak si Hisus, “Ka peghari ku, kene ne kayi te kalibutan. Su emun ke kayi pa seini te kalibutan, egpakig-ehet e perem ka me etew ku eyew kena a egkarakep te me pangulu te me Hudiyu. Piru kene iya ne kayi te kalibutan ka peghari ku!”

³⁷Ne puun due, mig-inse e man-e si Pilatu diye te kandin, “Hari ka iya?”

Ne migtabak si Hisus, “Ingkahi nud en iya ne Hari a. Neetew a wey miggendini te ampew te tane para te sabeka ne katuyuan ne pegpamalehet te kamalehetan. Ka langun ne diye te kamalehetan, egpammineg keddiedy.”

³⁸Ne mig-inse e man-e si Pilatu diye te kandin, “Nekey-a ka kamalehetan?”

Ka peg-uyun te peggimatey ki Hisus
(*Mat 27:15-31; Mar 15:6-20; Luk 23:13-25*)

Nataman, miglihawang e man-e si Pilatu wey migkahi diye te me Hudiyu, “Ware nakita ku ne sale te seini ne etew. ³⁹Piru nabatasan niyu ne due sabeka ne pinirisu ne eglekaan ku te tagse Sahakeen te Peglihad te Panalihan te Manama. Na, igkeupii niyu naa ne eglekaan ku ka Hari te me Hudiyu?”

⁴⁰Ne migbalbalukan sikandan ka migtabak, “Kene ne sikandin! Si Barabas ka igkeupii ney!” (Si Barabas, sabeka ne ribildi.)

19 ¹Nataman, impakuwa ni Pilatu si Hisus wey impalampesan. ²Ne miggimu ka me sundalu te kuruna ne duhi wey impakuruna ran ki Hisus. Impakukuyumbu dan man-e sikandin te kumbale ne ubi se batek, ³wey migpasubsubaley sikandan ka egparani kandin ne migkahi, “Egmabantug ka Hari te me Hudiyu!” wey impanagpi dan sikandin.

⁴Ne miglihawang e man-e si Pilatu wey migkahi diye te me etew, “Kuntée, eg-uyanen kud sikandin kayi te kaniyu eyew egpakanengneng kew te ware nakita ku ne sale din.” ⁵Ne dutu, miglihawang e si Hisus ne migkukuruna te duhi wey ingkukuyumbu te kumbale ne ubi se batek. Ne migkahi si Pilatu diye te kandin, “Pitawa niyu! Seinid e sikandin!”

⁶Te pegkakita kandin te me pangulu te talagpanubad wey te me talagbantey, migbalbalukan sikandan ka migkahi, “Ilansang nu sikandin te krus! Ilansang nu sikandin!”

Ne migkahiyang sikandan ni Pilatu, “Ke iling ma rue, sikaniyu ka egkuwa kandin wey eglansang te krus, su ware mule nakita ku ne sale din.”

⁷Ne migtabak sikandan, “Due kanami ne balaud, ne sumale te sika ne balaud, eleg sikandin ne eggimatayan su migkahi sikandin te Anak din kun te Manama.”

⁸Te pegkarineg ni Pilatu dutu, nasi de iya man-e sikandin naalde. ⁹Purisu, miglibed e man-e migseled sikandin diye te palasyu wey miginse ki Hisus, “Hendei ke bes iya migpuun?”

Piru ware migtabak si Hisus. ¹⁰Purisu migkahiyang sikandin ni Pilatu, “Mania te kene ka egtabak keddi? Ware ke buwa nakataha te due katenged ku te pegpaleke keykew wey te pegpalansang degma keykew te krus?”

¹¹Ne migtabak si Hisus, “Egkeyimu nu re sika keddi tenged su sika ne katenged, imbehey te Manama keykew. Purisu iyan dakel se sale te etew ne migbehey keddi diye te keykew.”

¹²Te pegkarineg ni Pilatu kayi, migpakannekal sikandin ne eglekaan perem si Hisus. Piru migbalbalukan ka me pangulu te me Hudiyu, “Emun ke eglekaan nu sikandin, kene ke naa ne alukuy te Impiradur! Su ka minsan hentew ne egpaari-Hari, kuntere te Impiradur!”

¹³Te pegkarineg dutu ni Pilatu, mig-uyan din e si Hisus diye te lihawangan wey migpinnuu sikandin diye te pinnuuwan te talaggukum diye te plasa ne migngaranan, “Plasa ne Neelin ne Batu.” (Egngaranan seini te me Hibruwanen te “Gabata.”) ¹⁴Ne seeye, mahaan e egkeudtu wey dispiras e te Sahakeen te Peglihad te Panalihan te Manama. Ne migkahi e si Pilatu diye te me Hudiyu, “Seinid e ka Hari niyu!”

¹⁵Piru migbalbalukan sikandan ka migtabak, “Himatayi nu sikandin! Himatayi nu! Ilansang nu sikandin te krus!”

Ne mig-insaan sikandan ni Pilatu, “Iyan niyu igkeupii ne iglansang ku te krus ka Hari niyu?”

Ne migtabak ka me pangulu te me talagpanubad ne migkahi, “Ware Hari ney, ka Impiradur de!”

¹⁶Seeye naa, imbehey e ni Pilatu si Hisus diye te kandan eyew iglansang te krus.

Ka peglansang ki Hisus te krus

(Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Luk 23:26-43)

Purisu in-uyan dan e si Hisus, ¹⁷wey miglihawang sikandan te siyudad. Ne impatiang dan sikandin te krus, wey in-uyan dan sikandin diye te inged ne egngaranan te “Angkal.” (Egngaranan seini te me Hibruwanen te “Gulguta.”) ¹⁸Ne diye dan e ilansang sikandin te krus. Ne due degma daruwa ne etew ne inlansang duma kandin. Ka sabeka diye te igkahibang din, ka dangeb diye te igkakawanan din. ¹⁹Ne migsusulat si Pilatu te

keretula ne impatahu diye te krus ni Hisus. Seini ka nasulat: “Si Hisus ne matig-Nasarit, ka Hari te me Hudiyu.” ²⁰Ne masalig ka me Hudiyu ne nakabasa dutu su marani re te siyudad ka inged ne miglansangan ki Hisus. Ne nasulat pad iya man-e seeye te Hibruwanen, te Latin, wey te Grigu ne me linalahan. ²¹Ne migkahiyen si Pilatu te me pangulu te talagpanubad te me Hudiyu, “Kene ne ‘Hari te me Hudiyu’ ka isulat nu, ke kene, ‘Migkahi ka seini ne etew te sikandin kun ka Hari te me Hudiyu.’ ”

²²Piru migtabak si Pilatu, “Ka nasulat kud, kene kud e egliwanan.”

²³Te nakapenge e ka me sundalu te eglansang ki Hisus te krus, ingkuwa ran e ka me kumbale din wey imbaad dan te hep-at eyew due baad te tagse sundalu. Ne ingkuwa ran e man-e ka malayat ne kumbale ni Hisus, piru ware mule teyi dutu. ^{24c}Ne migmanangnangeney ka me sundalu, “Kene te re eggisien seini, ke kene, egpintut-pintut ki re ke hentew ka egpakakamuney kayi.” Neyitabu seini su eyew egkatuman ka nasulat te Kasulatan ne migkahi,

“Imbaad-baad dan ka me kumbale ku,

wey migpapihpintutey ke hentew ka egpakakuwa te kumbale ku ne malayat.”

Ne sika iya ka innimu te me sundalu.

²⁵Ne diye migsasindeg te marani te krus ni Hisus ka iney rin wey ka atebey te iney rin, wey si Mariya ne asawa ni Kliyupas, wey si Mariya Magdalina. ²⁶Te pegkakita ni Hisus te iney rin wey te inggeynawaan din ne hibateen din ne migsasindeg dutu te marani rin, migkahiyen din e ka iney rin, “Ine, sikandin e anaka nu.”

²⁷Ne migkahiyen din e man-e seeye se hibateen, “Sikandin e inaya nu.” Ne puun de dutu, indume e te seeye ne hibateen si Mariya wey impalemung din e diye te kandan.

Ka pegkapatey ni Hisus

(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Luk 23:44-49)

^{28d}Nanengnengan ni Hisus ne napenge e ka langun, wey migkahi sikandin, “Nammaraan a,” eyew egkatuman ka Kasulatan.

²⁹Ne due yahung diye ne napenu te maperes ne binu. Seeye naa, in-eled dan dutu ka egpekeiling te kutsun wey intagkes dan diye te sugpang te isupu wey impasupsup dan ki Hisus. ³⁰Te nakaheram e si Hisus te binu, migkahi e sikandin, “Napenge e.” Nataman, mig-unduk sikandin wey nabigtawan e.

Ka pegpilak te kilid ni Hisus

³¹Aldew seeye te pegpangandam te Peggimeley. Ne kene egkeupian ka me pangulu te me Hudiyu ne egkahaat diye te krus ka me lawa te me

^c 19:24 Sal 22:18. ^d 19:28 Sal 69:21; 22:15.

minatey tenged su ka seup ne aldew, Aldew e te Peggimeley ne amana ne impurtanti diye te me Hudiyu. Purisu mighangyu sikandan ki Pilatu ke egkaayun ne egpanggepuen ka me paa te me etew ne inlansang te krus eyew mahaan egpatey wey eg-aween e. ³²Purisu nangendiye ka me sundalu wey impanggepu dan ka me paa te daruwa ne etew ne inlansang duma ki Hisus. ³³Piru te pegginguma ran diye te ki Hisus, nakita ran ne migpatey e sikandin, purisu ware dan e gepua ka paa rin. ³⁴Piru ka sabeka te me sundalu, impilak din te deldeg din ka kakiliran ni Hisus, wey due-rue ne migtihi ka langesa wey weyig. ³⁵(Malehet seini ne neyitabu su due nakakita kayi, wey migpamalehetan din seini. Nakanengneng sikandin te malehet ka guhuren din, wey ingguhud din seini eyew egpalintutuu kew degma.) ³⁶^e Neyitabu seini su eyew egkatuman ka nasulat diye te Kasulatan ne eggenendue, “Ware minsan sabeka ne tul-an din ne egkahepu.” ³⁷^f Ne duen pad man-e nasulat diye te Kasulatan ne eggenendue, “Egtengtengan dan ka etew ne impilak dan.”

Ka pegsabal ki Hisus

(*Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luk 23:50-56*)

³⁸Te pegkapenga kayi, imbuyu e ni Husi ne matig-Arimatiya ka lawa ni Hisus diye te ki Pilatu. (Si Husi, sabeka ne hibateen ni Hisus piru te heles de su egkaaldeki sikandin te me pangulu te me Hudiyu.) Ne intuhutan ni Pilatu si Husi, purisu miggendiye sikandin wey ingkuwa rin e ka lawa ni Hisus. ³⁹^g Migduma degma kandin si Nikudimu, ka migpakigkita ki Hisus te sabeka ne marusilem. Mig-uyan sikandin te peemut ne me lalimma ne pulu (50) ne kilu ne migsewuhan te mira wey aluyi. ⁴⁰Nataman, migkuwa ran e te daruwa ka lawa ni Hisus wey imbukusan dan te hinabel ne migtahuan te peemut. Seini ka batasan te me Hudiyu ke eglebeng te minatey. ⁴¹Ne due sabeka ne pamulaan ne diye te miglansangan ki Hisus, wey due iyan pad ne sabalanan ne ware pad nasabali. ⁴²Ne puun su Aldew e seeye te Pegpangandam te Peggimeley te me Hudiyu, wey marani re degma ka sabalanan, diye dan e isabal ka lawa ni Hisus.

Ka insabalan ne warad tahu

(*Mat 28:1-8; Mar 16:1-8; Luk 24:1-12*)

20 ¹Te sikan pad egkaliwaswas te aldew te Duminggu, miggendiye si Mariya Magdalina te inlungahan ne dalama ne insabalan ki Hisus. Te pegtengteng din, nalilid e ka batu ne in-elet dutu te gumawan te insabalan. ²Seeye naa, migpallahuy sikandin peendiye engki Simun Pidru wey te seeye se hibateen ne miggeyinawaan ni Hisus.

^e 19:36 Iks 12:46; Num 9:12; Sal 34:20. ^f 19:37 Sak 12:10; Imp 1:7. ^g 19:39 Huw 3:1-2.

Ne migkahiyen din sikandan, “Ingkuwa ran e ka Magbebaye diye te insabalan, ne ware key nakataha ke hendei ran e sikandin itahu.”

³Purisu miggendiye te insabalan si Pidru wey ka sabeka ne hibateen.

⁴Namallahuy sikandan se daruwa, piru meiyal ne egpallahuy ka duma ni Pidru, purisu iyan nekewun-a diye te insabalan. ⁵Te pegginguma rin diye, mig-unduk sikandin ka egseilang wey nakita rin ka hinabel, piru ware sikandin migseled.

⁶Ne miggigume e degma si Simun Pidru ka migsinundul kandin, piru migleus sikandin migseled diye te insabalan. Ne nakita rin dutu ka me hinabel, ⁷wey ka manggad ne imbukus te ulu ni Hisus. Nalupi e seini wey nakasuwey te me hinabel.

⁸Ne migseled e degma ka sabeka ne hibateen ne nekewun-a ne miggiguma diye te insabalan, wey nakakita degma sikandin dutu wey migpalintutuu ne neuyag e si Hisus. ⁹(Nakapalintutuu e sikandan minsan ware dan pad nasabut ka nasulat te Kasulatan ne egkeuyag si Hisus.) ¹⁰Nataman, mig-uli e ka daruwa ne hibateen.

Ka pegpakita ni Hisus ki Mariya Magdalena

(Mat 28:9-10; Mar 16:9-11)

¹¹Si Mariya mule, migsasindeg sikandin diye te lihawangan te insabalan ka egsinsinehew. Te egkalihet sikandin ne egsinehew, mig-unduk sikandin ka egseilang diye te insabalan. ¹²Ne due nakita rin dutu ne daruwa ne panalihan te Manama ne migkukumbale te maangkag ne diye migpinnuu te migtahuan te lawa ni Hisus. Ka sabeka diye migpinnuu lenged te keulunanan din wey ka dangeb diye lenged te kasikuwayan.

¹³Ne mig-insaan dan sikandin, “Mengeatebey, mania te egsinehew ka?”

Ne migtapak si Mariya, “Uya, su ingkuwa ran e ka lawa te Magbebaye ku, wey wara a nakataha ke hendei ran e sikandin itahu!”

¹⁴Te pegkapenga rin te miglalag, migbalikid e sikandin wey nakita rin si Hisus ka migsasindeg, piru ware sikandin nekeila ne si Hisus bes seeye.

¹⁵Ne mig-insaan sikandin ni Hisus, “Mengeatebey, mania te egsinehew ka? Hentew bes ka egpammitawen nu?”

Kahiyen ni Mariya ne talagtanggu seeye te me pinamula diye, purisu migkahiyen din, “Emun ke sikeykew ka migkuwa kandin, nangen a ke hendei nu sikandin itahu su egkuen ku.”

¹⁶Ne migkahiyen sikandin ni Hisus, “Mariya!”

Ne migtangke si Mariya diye te ki Hisus ne migkahi te Hibruwanen ne linalahan, “Rabuni!” (ka igpasabut, “Talagpanulu.”)

¹⁷Ne migkahiyen sikandin ni Hisus, “Kene ka gen-gen keddi su ware e pad nabatun diye te Amey. Piru hendiyei nu ka me suled ku wey panugtuli nu sikandan te eggendiya ad te dibabew diye te Amey ku ne Amey niyu red, wey Manama ku ne Manama niyu red degma.”

¹⁸Purisu miggendiyaan e ni Mariya Magdalena ka me hibateen wey impanugtulan din sikandan te nakita rin ka Magbebaye. Ne ingguhuran din man-e sikandan te inalag ni Hisus diye te kandin.

Ka pegpakita ni Hisus te me hibateen din
(*Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luk 24:36-49*)

¹⁹Te pegkamarusilem e te seeye ne Duminggu, miglibulung ka me hibateen diye te sinabeng wey migsiraduwan dan ka me gumawan su naalde sikandan te me pangulu te me Hudiyu. Nataman, miglepew e si Hisus wey migsasindeg diye te taliware dan wey migkahi, “Ka keupianan egduma kaniyu.” ²⁰Te pegkapenga rin te eglalag, impapitew rin e kandan ka me belad din wey ka kakiliran din. Ne nahale-gale ka me hibateen te nakakita sikandan te Magbebaye. ²¹Ne migkahian e man-e sikandan ni Hisus, “Ka keupianan egduma kaniyu. Insuhu a te Amey kayi, ne egshuen ku degma sikaniyu.” ²²Ne inniyupan din e sikandan wey migkahian, “Dawata niyu ka Panisingan te Manama. ²³^h Emun ke egpasayluwen niyu ka minsan hentew te me sale dan, impasaylu e sikandan. Piru ke kene niyu egpasayluwen, ware sikandan pasayluwa.”

Ka pegduwa-ruwa ni Tumas

²⁴Te pegginguma ni Hisus, ware diye si Tumas ne egngaranan ki Seping, ka sabeka te sapulu wey daruwa (12) ne hibateen. ²⁵Purisu migpangguhuran naan de sikandin te duma ne me hibateen te nakita ran ka Magbebaye.

Piru migkahian sikandan ni Tumas, “Angin e ke egkakita ku ka naye te lansang diye te belad din wey egkatyuk ku te kemel ku ka imbaye te lansang, wey ke egkasamsam ku ka pali diye te kakiliran din, human e naa egpalintutuu.”

²⁶Te egsege simane e ka miglihad, miglibulung e man-e ka me hibateen diye te sinabeng, ne dutu, duma ran e si Tumas. Nasiraduwan ka me gumawan piru miglepew e man-e si Hisus wey migsasindeg diye te taliware dan ne migkahi, “Ka keupianan egduma kaniyu.” ²⁷Ne ingkahian din si Tumas, “Hendini ka, tengtengi nu ka me belad ku wey tiyuka nu. Samsama nu degma ka pali kayi te kakiliran ku. Kene kad duwa-ruwa, ke kene, palintutuu kad nasi.”

²⁸Ne migkahian sikandin ni Tumas, “Magbebaye ku wey Manama ku!”

²⁹Ne migkahian sikandin ni Hisus, “Migpalintutuu ke naan e su nakakita kad e keddi? Egpanalanginan seeye se egpalintutuu minsan ware nakakita keddi!”

Ka katuyuan te pegsulat te seini ne baseen

³⁰Masalig pad ka me kein-inuwan ne innimu ni Hisus ne napamalehetan te me hibateen ne ware nasulat te seini ne baseen. ³¹Piru ka nasulat

^h 20:23 Mat 16:19; 18:18.

kayi insulat eyew egpakapalintutuu kew ne si Hisus ka Kristu ne Anak te Manama. Ne eyew pinaahi te pegpalintutuu niyu, egpakaangkew te umul ne ware egtamanan tenged te pegsabeka niyu kandin.ⁱ

Ka pegpakita ni Hisus te pitu ne hibateen din

21 ¹Te peglihad te pila ne aldew, migpakite e man-e si Hisus te me hibateen din diye te Lanew te Tibiryas. Iling kayi ka pegpakita rin. ²Nalibulung ensi Simun Pidru, si Tumas ne enggaranan ki Seping, si Natanail ne matig-Kana ne sakup te Galiliya, wey ka me anak ni Sibidiyu, wey duen pad daruwa ne hibateen. ^{3j}Ne nataman, migkahiyen ni Simun Pidru ka me duma rin, “Egngengalap a.”

Ne migkahi sikandan, “Egduma key keykew.” Purisu nangendiyad e sikandan wey nanguntud e te balangey. Piru warad iya neutel ran te seeye ne marusilem.

⁴Te pegsile e te aldew, migsasindeg si Hisus diye te ilis te lanew, piru ware sikandan nekeila te sikandin bes seeye. ⁵Ne migkahiyen sikandan ni Hisus, “Me suled, ware neutel niyu?”

Ne migtabak sikandan, “Ware da!”

^{6k}Ne migkahiyen din sikandan, “Tantug niyu ka biyale niyu diye te egkakawanan te balangey ne egpekeutel kew e.” Purisu in-antug dan e ka biyale dan diye te igkakawanan te balangey. Ne dutu, kene dan e egkeelehan te egganuy ka biyale dan puun su dakel amana ka migsahad.

⁷Ne migkahiyen si Pidru te hibateen ne miggeyinawaan ni Hisus, “Ka Magbebaye ma mule sika!” Te pegkarineg ni Simun Pidru ne ka Magbebaye bes seeye, insaluub din e ka kumbale ne inluung din wey miglumbuk e ka eggakap. ⁸Ka duma ne me hibateen mule, nanguntud ded sikandan te balangey ka migpeilis te lanew ne migganuy te biyale ne napenu te ngalap. Kene de amana ne mariyu sikandan te ilis te lanew su me siyam de ne pulu (90) ne mitrus ka kariyuan. ⁹Te nakahakap e sikandan, due nakita ran ne nalimud ne baha ne due intuug ne me ngalap, wey due degma paan. ¹⁰Ne migkahiyen sikandan ni Hisus, “Uyan kew kayi te duma ne ngalap ne neutel niyu.”

¹¹Purisu mig-untud e man-e si Simun Pidru te balangey wey migganuy rin e diye te ilis te lanew ka biyale ne napenu te derakel ne ngalap ne 153 ne timman. Piru minsan dakel amana ka neutel ran, ware ded nahisi ka biyale. ¹²Nataman, migkahiyen e ni Hisus sikandan, “Apas kew e wey keen kew.” Ne ware minsan sabeka ne hibateen ne migpatagal eg-inse ke hentew sikandin su nekeila man e sikandan te sikandin ka Magbebaye. ¹³Ne dutu, migparani e si Hisus wey ingkuwa rin ka paan ne imbehey rin kandan. Ne ingkuwa rin degma ka ngalap ne imbehey rin man-e kandan.

ⁱ 20:31 Te Grigu: te kandin ne ngaran. ^j 21:3 Luk 5:5. ^k 21:6 Luk 5:6.

¹⁴Ne seeye ka igkatatelu ne pegpakita ni Hisus diye te me hibateen din puun te pegkeuyag din.

Si Hisus wey si Pidru

¹⁵Te nakapenge e sikandan ka miglem-ag, mig-insaan e ni Hisus si Simun Pidru, “Simun ne anak ni Huwan, miggeyinawaan e red nikeykew subla pad te duma kayi?”

Ne migtabak si Pidru, “Uya Magbebaye, nakanengneng ka te miggeyinawaan ku sikeykew.”

Ne migkahiyen sikandin ni Hisus, “Tangguwa nu ka me nati ne karniru ku.” ¹⁶Nataman, mig-insaan e man-e sikandin ni Hisus, “Simun ne anak ni Huwan, miggeyinawaan e red nikeykew?”

Ne migtabak si Pidru, “Uya Magbebaye, nakanengneng ka te miggeyinawaan ku sikeykew.”

Ne migkahiyen sikandin ni Hisus, “Tangguwa nu ka me karniru ku.” ¹⁷Ne mig-insaan e man-e sikandin ni Hisus te igkatatelu e, “Simun ne anak ni Huwan, miggeyinawaan e red nikeykew?”

Ne dutu, neenenduenan e si Pidru su katatelu e sikandin insei ni Hisus ke miggeyinawaan din naa iya. Ne migtabak si Pidru, “Magbebaye, nakanengneng ka te langun. Nakanengneng ka te miggeyinawaan ku sikeykew.”

Ne migkahiyen sikandin ni Hisus, “Tangguwa nu ka me karniru ku. ¹⁸Egnangenan ku sikeykew te malehet: te bate ke pad, sikeykew re ka eg-une-y-une-y egkukumbale wey egpekeendiye ka te minsan hendei ne igkeupii nu te eggendiye. Piru ke egkabuyag kad e, egkayawen nu naan de ka me belad nu wey lein e ka egsaluub keykew wey eg-uyanen ka diye te inged ne kene nu igkeupii te eggendiye.” ¹⁹(Te peglalag ni Hisus kayi, impanengneng din ke nekey ne paahi ka pegpatey ni Pidru eyew egpakareyrey sikandin te Manama.) Nataman, migkahiyen sikandin ni Hisus, “Ikul ka keddi.”

²⁰¹Te peglilingey ni Pidru, nakita rin ne migsinundul kandan ka hibateen ne miggeyinawaan ni Hisus. Sikandin seeye se amana ne marani ki Hisus te peglabung dan wey ka mig-inse te Magbebaye ke hentew-a ka eg-akal kandin. ²¹Te pegkakita ni Pidru kandin, mig-inse e sikandin diye te ki Hisus, “Magbebaye, nekey ma degma ka egkeyingumaan te seini ne etew?”

²²Ne migtabak si Hisus, “Emun ke igkeupii ku ne kene sikandin egpatey taman te peglibed ku, nekey ma ka labet nu? Ikul ke re keddi!”

²³Purisu nekeempet ka guhuren diye te migmalintutuu ki Hisus ne kene egpatey ka seeye ne hibateen. Piru ware migkahi si Hisus ne ka seeye ne

¹ 21:20 Huw 13:25.

hibateen, kene egpatey, ke kene, migkahi re sikandin, “Emun ke igkeupii ku ne kene egpatey sikandin taman te peglibed ku, nekey ma ka labet nu?”

²⁴Ne sikandin iya ka hibateen ne migpamalehet ne malehet ka langun, wey sikandin iya ka migsusulat kayi. Ne nakanengneng key te malehet ka ingkahi rin.

Ka katammanan

²⁵Masalig pad amana ka neyimu ni Hisus ne emun ke ig-amin igsulat, kene buwa eg-eleg kayi te ampew te tane ka me libru ne egkasulatan.